

ગુજરાત પ્રદેશ કાંગ્રેસ સમિતિ

ભનથો જનતાની સરકાર

www.jantasisarkar.in

ગુજરાત વિધાનસભા
ચુંટણી
જન ઘોષણા પત્ર
2022

ગુજરાત પ્રદેશ કાંગ્રેસ સમિતિ

જન ધોષણા પત્ર 2022-27

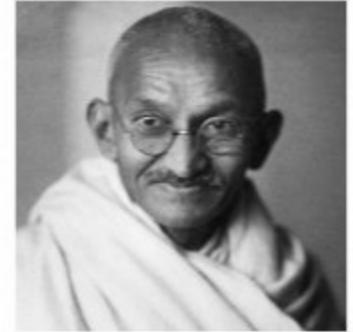
ક્રમ નં.	વિષય	પાનાં નં.
01	પ્રસ્તાવના	01
02	મોંદવારી	04
03	રોજગાર - સ્પોર્ટ્સ	05
04	શિક્ષણ	07
05	આરોગ્ય	09
06	ખેડૂત - ખેતી - જમીન કાયદો	11
07	માલધારી - પશુપાલન - ગો સંવર્ધન	15
08	માછીમાર - મત્સ્ય ઉધોગ	17
09	શ્રમ કાયદાઓ : સંગઠિત / અસંગઠિત કામદારો	20
	સંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારો: સરકારી-અર્ધસરકારી કર્મચારી (21), આશાવકર્કર- આંગણવાડી- મધ્યાહન ભોજન કર્મચારીઓ (21), એડવોકેટ (21), શિક્ષકો-અધ્યાપકો (22), પત્રકારો(22), અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારો: મજદૂરો (22), અગરિયાઓ (23), બાંધકામ શ્રમિકો (23), ઘરકામ શ્રમિકો (24), રીક્ષા-ટેક્સી ચાલકો (24), રલનકલાકાર (25), એસ-ટી કોર્પ. કર્મચારીઓ (25)	
10	પદ્ધતિની રાજ (30), ગ્રામ વિકાસ (31), સહકાર (31), મેહસુલ (32)	30
11	સમાજ કલ્યાણ અને સથાનિકિતકરણ : અન્ય પણત જાતિ- OBC(33) - NTDNT (35), અનુસુચિત જાતિ SC (36)- સફાઈ કામદારો (37), અનુસુચિત જનજાતિ ST (39), લઘુમતિ સમાજ (42), ભાષાકીય લઘુમતિ- અન્ય ભાષાભાષી (44), E.B.C (44), દિવ્યાંગ ઉલ્કર્ષ (45), સીનીયર સિટીઝન્સ (45)	33
12	મહિલા સુરક્ષા અને સથાનિકિતકરણ	46
13	લોકશાહી- બંધારણીય અધિકાર- કાયદો અને વ્યવસ્થા- વ્યાય- પ્રશાસન- નાગરિક સંગઠનો	49
14	આર્થિક નીતિ - કરવેરા	53
15	વ્યપાર- ઉધોગ- પર્યાટક	54
16	ઇન્જિસ્ટ્રેક્ચર- બંદરો- રોડ- ઉર્જા- વિજળી	56
17	પર્યાવરણ સુરક્ષા	58
18	કલા, સંસ્કૃતિ, અસ્મિતા	59
19	ગ્રાહક સુરક્ષા	

જન ધોષણા પત્ર 2022-27

ક્રમ નં.	વિષય	પાનાં નં.
10	પદ્ધતિની રાજ (30), ગ્રામ વિકાસ (31), સહકાર (31), મેહસુલ (32)	30
11	સમાજ કલ્યાણ અને સથાનિકિતકરણ : અન્ય પણત જાતિ- OBC(33) - NTDNT (35), અનુસુચિત જાતિ SC (36)- સફાઈ કામદારો (37), અનુસુચિત જનજાતિ ST (39), લઘુમતિ સમાજ (42), ભાષાકીય લઘુમતિ- અન્ય ભાષાભાષી (44), E.B.C (44), દિવ્યાંગ ઉલ્કર્ષ (45), સીનીયર સિટીઝન્સ (45)	33
12	મહિલા સુરક્ષા અને સથાનિકિતકરણ	46
13	લોકશાહી- બંધારણીય અધિકાર- કાયદો અને વ્યવસ્થા- વ્યાય- પ્રશાસન- નાગરિક સંગઠનો	49
14	આર્થિક નીતિ - કરવેરા	53
15	વ્યપાર- ઉધોગ- પર્યાટક	54
16	ઇન્જિસ્ટ્રેક્ચર- બંદરો- રોડ- ઉર્જા- વિજળી	56
17	પર્યાવરણ સુરક્ષા	58
18	કલા, સંસ્કૃતિ, અસ્મિતા	59

01	મોંદવારી	13	લોકશાહી - બંધારણીય અધિકાર
02	રોજગાર	14	આર્થિક નીતિ - કરવેરા
03	શિક્ષણ	15	શોહરી વિકાસ - આવાસ
04	આરોગ્ય	16	ઉદ્યોગ - ઉધોગ - પર્યાટક
05	ખેડૂત	17	પંચાંગની રાજ, ગ્રામ વિકાસ
06	માલધારી	18	કલા, સંસ્કૃતિ, અસ્મિતા

કોંગ્રેસના લોક લાડીલા નેતા, માનનીય શ્રી રાહુલ ગાંધી 'ભારત જોડો ચાત્રા' દ્વારા ભારતના લાખો લોકો વચ્ચે જઈને તેમના મનની વાત સાંભળી રહા છે; ખરા અર્થમાં તપસ્યા કરી રહા છે. તેઓ કહે છે કે લોકશાહીમાં 'જનતા જ સરકાર છે અને જનતા જ માલિક છે'. તેમના આ વિચારને અનુઝપ આગામી ચૂંટણીમાં ગુજરાતમાં પણ 'જનતા ની સરકાર' ની રચના જનતાના મનની વાત સાંભળીને જ કરી શકાય.

ગુજરાતમાં ચૂંટણીનાં પડધમ વાગી ચુક્કા છે; ત્યારે કક્ત કોંગ્રેસ એક જ એવો પક્ષ છે કે જેણે ગુજરાતની જનતા વચ્ચે જઈને, તેમના મનની વાત સાંભળીને, સાડા છ કરોડ ગુજરાતીઓની આકંક્ષાઓને અનુઝપ પોતાનો ચૂંટણી હંદેરો 'જન ધોષણા પત્ર - 2022' તૈયાર કરેલ છે.

આ જન ધોષણા પત્ર એસી ઓફિસમાં બેસીને તૈયાર નથી કરાયું પરંતુ તેનાં માટે એક વિશેષ પ્રક્રિયા દ્વારા - ઓનલાઇન અને ઓફલાઇનના માધ્યમથી આશારે 65 લાખ ગુજરાતીઓના મંતવ્યો લેવાયા છે. ગુજરાતના દરેક જિલ્લાસ્તરે અને બધીજ વિધાનસભાઓને આવરી લેતા 'બોલો સરકાર' સંવાદ કાર્યક્રમોના આયોજન દ્વારા, ગુજરાતના તમામ વર્ગ અને સમાજના લોકોને સાંભળવામાં આવ્યા છે. આમ, આ જન ધોષણા પત્ર ગુજરાતના લોકોની આશાઓ, આકંક્ષાઓ, જરૂરીયાતો અને વિચારોનો સંપુર્ણ છે તથા સામાજિક ન્યાય માટે મજબૂતપણે ઉલેલા ગુજરાતનો હિંમતલયો હુંકાર છે.

ગુજરાત એટલે મહાત્મા ગાંધી અને સરદાર પટેલની ભૂમિ, સત્ય, અહિંસા, પ્રેમ, શાંતિ અને ભાઈચારાની ભૂમિ, લોકતાંત્રિક અધિકારોના સન્માનની ભૂમિ. અમારું ધ્યેય આ મુલ્યોની ખેવના અને સમય સાથે તાલ મિલાવતું સમૃદ્ધ, સશક્ત, ખુશાહાલ અને પ્રગતિશીલ ગુજરાત નિર્માણનું છે. એક અંદું ગુજરાત કે જેમાં તમામ નાગરિકો માટે શ્રેષ્ઠ શિક્ષણ, સર્વોત્તમ આરોગ્ય અને રોજગાર માટેની ઉત્તમ તક ઉપલબ્ધ હોય. જેના કેન્દ્રમાં ફક્ત આર્થિક વિકાસ જ નહીં પરંતુ સાર્વત્રિક જન સુખાકારી હોય તથા માનવ કેન્દ્રિત વિકાસ હોય અને તે દેશનું જ નહીં પણ વિશ્વનું પણ સર્વ શ્રેષ્ઠ રાજ્ય બની રહે.

ફક્ત માળખાગત સુવિધાઓ જ વિકાસનો માપદંડ નથી ખરો વિકાસ છે ગુજરાતમાં વસતા દરેક ગુજરાતીઓનો માનવીય વિકાસ અને તેના માટે ગુજરાતીઓના હેઠ્ઠિનેસ ઇન્ડેક્ષનમાં વધારો. આર્થિક, સામાજિક અને રાજકીય તેમજ માનવીય મુલ્યો અને માનવલક્ષી વિકાસની ઉચ્ચાઈઓને હાંસલ કરી અમે ગુજરાતને ખરા અર્થમાં 'શ્રેષ્ઠ ગુજરાત - ખુશાહાલ ગુજરાત' બનાવીશું તેવું ગુજરાતની જનતાને વચન આપીએ છીએ.

આ વચન પત્ર કોંગ્રેસની આગામી સરકારનો રોડ મેપ હશે. આ રોડ મેપને લાગુ કરવા તથા ગુજરાતની જનતા માત્ર મતદાર ન બની રહે પરંતુ સરકારના નિર્ણયોમાં તેમની ભાગિદારી કરી શકે તે માટે એક સંવૈધાનિક ન્યાય કમિશનની રચના કરવામાં આવશે.

**જ્ય જ્ય ગરવી ગુજરાત
જ્ય હિંદ, જ્ય જગત.**

દીપક બાબરીઆ

ચેરમેન - મેનીફેસ્ટો કમિટી
ગુજરાત પ્રેદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ

ખુશાલ ગુજરાતી

સમાજના દરેક વર્ગની ખુશાલી
ઉંચો લાવણે ગુજરાતનો
હેપીનેસ ઇન્ડેક્સ

01 મોંદવારી

01. ગુજરાતની ગૃહિણીઓને રૂ. 500ના ભાવે ગેસ સિલિન્ડર.
02. વીજ બીલમાં રાહત માટે 300 યુનિટ સુધીના વપરાશ પર વીજળી ચાર્જ માફ.
03. શિક્ષણ અને આરોગ્યના વ્યાપારીકરણ પર રોક.
04. દીકરીઓ માટે પ્રાઇમરીથી પી. એચ. ડી. સુધીનું શિક્ષણ ક્રી.
05. દીકરાઓ માટે કે.જી. થી પી.જી. સુધી જરૂરિયાતમંદ પરિવારોને પરવડે તેવી શિક્ષણ ક્રીમાં માફી / રાહત અને શિક્ષણ ખર્ચ માટે રૂ. 3,500 થી રૂ. 20,000 સુધીની શિષ્યવૃત્તિ.
06. પ્રવર્તમાન શિક્ષણ ક્રીને સ્થગિત કરી 25 ટકા ક્રીનો તાત્કાલિક ઘટાડો કરાશે.
07. ગુજરાતના દરેક નાગરિકને સરકારી દવાખાનામાં ડિપિયા 10 લાખ સુધીની મફત મેડિકલ સારવાર, તપાસ અને દવા તેમજ ડિપિયા 5 લાખનો અક્સમાત વીમો મફત આપવામાં આવશે.
08. રાજ્ય સરકાર દ્વારા નાગરિકો પાસેથી લેવામાં આવતા તમામ ભારેખમ ટેક્સમાં 20 ટકાનો ઘટાડો.
09. ઇન્કમટેક્સની આવક મર્યાદામાં આવતા કર્મચારીઓ, વ્યવસાયકારો, વેપારીઓને 'પ્રોફેશનલ ટેક્સ'માં માફી.
10. ઇન્વિંગ, વિધવા, જરૂરતમંદ મહિલા, સિનિયર સિટીઝન્સને રૂ. 2,000 નું માસિક પેન્શન.

02 રોજગાર - સ્પોર્ટ્સ

01. રોજગારી નિર્માણ રાજ્યની આર્થિક નીતિના ઘડતરમાં મુખ્ય માપદંડ.
02. રોજગારી સર્જન માટે વિકેન્દ્રિત અને રોજગારલક્ષી આર્થિક અને ઔધોગિક નીતિ અને પ્રોત્સાહનો.
03. સરકારી - અર્ધ સરકારી સંસ્થાઓમાં 10 લાખ ખાલી જગ્યાઓ પર ભરતીની પ્રક્રિયા હાથ ધરાશે.
04. બેરોજગાર યુવક-યુવતીઓને મહિને રૂ. 3,000/- સુધીનું બેરોજગારી ભથ્યું મળશે.
05. કિક્સ પગાર, કોન્ટ્રાક્ટ લેબર કે આઉટસોર્સિંગના બદલે કાયમી નોકરી.
06. દસ વર્ષથી કોન્ટ્રાક્ટ, આઉટસોર્સ અને કિક્સ પગાર પર કામ કરનારાઓને કાયમી કરાશે.
07. ભરતી માટે જિલ્લા કક્ષાએ કેન્દ્રીયકૃત વ્યવસ્થા.
08. સરકારી નોકરીની ભરતીમાં થતી ગેરરીતિ અને વારંવાર પેપર ફૂટવાની ઘટનાઓને રોકવા માટે વિશેષ ભષ્યાચાર નિવારણ કાયદો અને ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટની રચના.
09. પસંદગી બોર્ડમાં પારદર્શકતા અને યોગ્ય લાયકાત ધરાવતી વ્યક્તિઓની જ નિમણૂંક.
10. સત્યશોધક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા યોજના હેઠળ તાલુકા-નગરપાલિકા સ્તરે કોચિંગ કલાસ શરૂ કરાશે. જરૂરિયાતમંદ વિધારીઓને આર્થિક સહાય.
11. નિયમિત ધોરણે ભરતીની પ્રક્રિયા માટે ભરતી કેલેન્ડર અને તેનો ચોક્સાઈબર્યો અમલ.
12. તમામ પ્રકારની ભરતીઓની અરજીઓ ઓનલાઇન તેમજ ઓફલાઇન ટોકન દરે સ્વીકારાશે.

13. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા અને ઇન્ટરવ્યૂ માટે ઉમેદવારોને કુભસ પાસ તથા રોકાવાની વ્યવસ્થા.
14. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા અને ઇન્ટરવ્યૂ ઝોનલ જિલ્લા કક્ષાએ આયોજિત કરાશે.
15. સ્થાનિક લોકોને રોજગારીમાં અગ્રતા આપતી કાયદાકીય જોગવાઇનો અસરકારક અમલ.
16. સર્વિસ સેક્ટરમાં રોજગારી સર્જન માટે બજેટમાં વિશેષ ફાળવણી, પ્રોત્સાહનો અને આર્થિક સહાય.
17. દરેક તાલુકામાં જી.આઈ.ડી.સી. યુવા ઉધોગ સાહસિકો / ટેકનિશિયનોને કંસેશનલ લાવે પ્લોટ તથા છણવા વ્યાજદરની લોન, લાંબી મુદ્દનું રિપેમેન્ટ.
18. રોજગારલક્ષી ગ્રામીણ ઉધોગોના વિકાસ માટે મહાત્મા ગાંધી ગ્રામીણ ઉધોગ વિકાસ નીતિ.
19. કિંલ માર્શાલ સેમ માણેકશા મીલીટરી એકેડમીની રચના, જેમાં ગુજરાતનાં યુવક - યુવતીઓને લથકરમાં ભરતી માટે તૈયારી અને માર્ગદર્શન.
20. દરેક તાલુકામાં રોજગારલક્ષી સ્કૂલ ડેવલપમેન્ટ માટે આઈટીઆઈની સ્થાપના / અપગ્રેડેશન.
21. 'વિશ્વકર્મા હુણનર નિર્માણ યોજના' વારસાગત હુણનર ધરાવનાર સમાજના યુવાનોને પરંપરાગત કૌશલ્ય વિકાસ માટે પ્રોત્સાહનો અને આર્થિક સહાય.
22. દરેક શહેર, તાલુકા મથકે પરંપરાગત કારીગરોને સ્વરોજગારી માટે જી.આઈ.ડી.સી. વસાહતોનું નિર્માણ.
23. ઉધોગની જરૂરીયાત મુજબ કોલેજ તેમજ ટેકનિકલ કૌશલ્યવર્ધન અન્યાસકમો.
24. સરકારી નોકરીઓમાં યુનિવર્સિટી ડિગ્રીથી ડિ.લિટ., વ્યવસાયિક કોર્સને અગ્રીમતા.
25. સેવા આપનાર અને સેવા લેનાર તેમજ નોકરી આપનાર અને નોકરીના અરજદાર વચ્ચે સીધા સંપર્ક માટે ઈ - પોર્ટલની સ્થાપના.

સ્પોર્ટ્સ નીતિ

01. યુવાનોમાં રમતગમતમાં શ્રેષ્ઠતા - પ્રોત્સાહન આપતી 'જામ રણજી સ્પોર્ટ્સ નીતિ'.
02. રાજ્યના વિધાર્થીઓ-યુવાનો-મહિલાઓને રમતગમત ક્ષેત્રે તાલીમ અને સુવિધા આપવા જોન / જિલ્લા સ્તરે આધુનિક રમતગમત સંકુલો અને સ્પોર્ટ્સ એકેડમીની સ્થાપના.
03. રાજ્યના દરેક ગામમાં યુવાનોના સર્વાંગી વિકાસ માટે 'ડૉ. વિશ્વકર્મા સારાલાઈ વાંચનાલાય', 'વસંત - રજબ વ્યાચામશાળા', 'ગાંધી વિચારમંચ' અને 'જવાહર બાલમંચ' શરૂ કરાશે.
04. દરેક શહેરમાં જુદા - જુદા વિસ્તારોમાં તેમજ દરેક ગામોમાં જિન્નેશીયમ અને પ્લેગ્રાઉન્ડની વ્યવસ્થા.
05. રમતગમતને પ્રોત્સાહન આપવા દરેક નગરપાલિકા અને પંચાયતોને આર્થિક સહાય.

ખુશાલ ગુજરાતી

03 શિક્ષણ

01. રાજ્યમાં કોઈ પણ જાતના ભેદભાવ વગર તમામ વિધાર્થી- વિધાર્થીનીઓને ગુણવત્તાયુક્ત અને પરવડે તેવી ફી સાથે શિક્ષણ પ્રાપ્ત થાય અને કોઈ પણ વિધાર્થી કુટુંબની આર્થિક પરિસ્થિતિને કારણે શિક્ષણની વંચિત ના રહે તેવી 'મહાત્મા ગાંધી સર્વગ્રાહી શિક્ષણ નીતિ' (Universal Quality and Affordable Education System) ઘડવામાં આવશે.
02. રાજ્યમાં વૈશ્વિક કક્ષાનું અને આધુનિક ઉચ્ચ શિક્ષણની તક ઉપલબ્ધ થાય તે માટે રાજ્યમાં અમાર્યાદી અને હાવર્ડ યુનિઝેવી વિશ્વ વિભાગ સંસ્થાઓ સાથેના જોડાણ અને એડવાન્સ અભ્યાસક્રમો ઓકર કરતી મોડેલ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સાથે 'નોલેજ સિટી'ની સ્થાપના.
03. દીકરીઓને કે.જી થી પી.જી. સુધીના શિક્ષણ માટે સંપૂર્ણ ફી માફી.
04. ઇતર પ્રવૃત્તિના નામે લેવાતી ઊંચી શિક્ષણ ફી અને ડોનેશન્સ પર પ્રતિબંધ.
05. દરેક વિધાર્થીને કે. જી. થી પી.જી. ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ અને પરવડે તેવી ફી સાથેની શિક્ષણ વ્યવસ્થા - જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને ફી માફી / રાહત.
06. તમામ સમાજના જરૂરતમંદ વિધાર્થી - વિધાર્થીનીઓને કે.જી થી પી.જી સુધી શૈક્ષણિક ખર્ચ પેટે રૂ. 500 થી રૂ. 20,000/- સુધીની શિષ્યવૃત્તિ.
07. સેલ્ક ફાઇનાન્સ તેમજ સેલ્ક ફાઇનાન્સમાં ડ્રાઇવરિટ સરકારી તેમજ ખાનગી શાળા-કોલેજોમાં ભાગાતા વિધાર્થીઓને પરવડે તેવી ફી માટે ફી માફી/રાહત/સ્કોલરશિપ.
08. શિક્ષણના વ્યાપારીકરણ પર નિયંત્રણ, રાજ્યના દરેક વિસ્તારમાં મોટાપાયે ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ અને પરવડે તેવી ફી સાથેની સરકારી / ગ્રાનટ શાળાઓ - કોલેજો- શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ.
09. રાજ્યમાં 3000 અંગેજુ માધ્યમની સરકારી શાળાઓ.

10. ઇંગ્લિશ સ્પીકિંગ અને વ્યક્તિત્વ વિકાસના તેમજ સોફ્ટ સિલના વિશેષ વર્ગો શરૂ કરાશે.
11. તબીબી શિક્ષણના વિસ્તાર માટે ઇન્ડિયા પ્રિયદર્શિની મેડિકલ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના માટે આયોજન.
12. કૃષિ વિજ્ઞાન - પશુપાલન શિક્ષણ માટે નવી રાજ્યકક્ષાની 'સરદાર પટેલ કૃષિ યુનિવર્સિટી'ની રચના.
13. શિક્ષણનું ધોરણ સુધારવા 'ગુણવત્તા અને પરીક્ષા પદ્ધતિ સુધારણા' અભ્યાસ જૂથની રચના, શાળાઓમાં પરીક્ષા વગર પ્રમોશનની પદ્ધતિ માટે સમીક્ષા.
14. સ્કૂલ-કોલેજોની ફી અને તેમાં ઉપલબ્ધ શિક્ષણનું આંતરમાળખું સ્ટાફ, પ્લેસમેન્ટ વગેરે બાબતોને લક્ષમાં લઈ તેનું ગ્રેડિંગ અને ફી નક્કી કરવા માટે 'ફી નિર્ધારણ અને નિયમન કમિશન' ની રચના..
15. સંગીત - ચિત્રકલા - પી.ટી. વિષયોના શિક્ષકોની ખાલી જગ્યાઓ અને વર્ગ -4ની ભરતી શરૂ.
16. દરેક સ્કૂલ કોલેજમાં ઓરડાની સંખ્યા, પીવાના પાણી, કન્યા માટેના જુદા ટોઇલેટની વ્યવસ્થા, બ્લેક બોર્ડ, બેંચીસ, લાઈબ્રેરી, રમત-ગમત અને સંગીતના સાધનો, કમ્પ્યુટર સહિતની તમામ સુવિધાઓ અને પૂરતા કવોલિફાઇડ સ્ટાફ માટેના નિયમોનો અસરકારક અમલ.
17. દરેક ગામમાં પૂર્વ પ્રાથમિક અને પ્રાથમિક શિક્ષણ - દર ત્રણ-પાંચ કિલોમીટર વિસ્તારમાં હાઇસ્કૂલ શિક્ષણ તેમજ દરેક તાલુકામાં ઉચ્ચતર માધ્યમિકની અંગેજુ માધ્યમની - વિશાળ પ્રવાહની શાળા, એક મોડલ સ્કૂલ, I.T.I તેમજ ટેકનિકલ અને પ્રોફેશનલ કમ્પ્યુટર કોર્સ માટેની સંસ્થાઓ.
18. દરેક જિલ્લામાં વિજ્ઞાન, આર્ટ્સ, કોમર્સ, લો, એન્જિનિયરિંગ, મેનેજમેન્ટ, મેડિકલ, કોલેજો સુચારુ આયોજન કરાશે.
19. પછાત વિસ્તારમાં કેન્દ્રીય અને નવોદય વિધાલયો સમકક્ષ 'મહાત્મા જ્યોતિબા કૂલે આદર્શ નિવાસી વિધાલયો' અને 'સાબિત્રીબાઈ કૂલે આદર્શ નિવાસી કન્યા વિધાલય' નિર્માણ અને સહાય.
20. સાર્વજનિક શાળા-કોલેજ, આશ્રમ શાળા અને છાત્રાલય માટે ટોકન દરે જમીનની ફાળવણી અને આર્થિક સહાય.
21. દરેક સરકારી તથા અર્ધ સરકારી શાળા-કોલેજોનું નવિનીકરણ.
22. દરેક તાલુકા અને જિલ્લામાં વિધાર્થીઓ તેમજ વિધાર્થીની માટેના છાત્રાલયો.
23. જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને નિભાવ માટે અંશત / સંપૂર્ણ સ્કોલરશીપની વ્યવસ્થા.
24. તમામ શાળાઓમાં મધ્યાહન લોજન યોજના હેઠળ પોષણયુક્ત લોજનની વ્યવસ્થા.
25. કેન્દ્રીય ઓનલાઈન-ઓફલાઈન પ્રવેશ પદ્ધતિમાં થતી ગેરરીતિ અટકાવવા જન ભાગીદારી વ્યવસ્થા.
26. રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટનો વ્યાપ વધારીશું. માત્ર ધો. 1 થી 8 સુધી જ નહીં પરંતુ ધોરણ 9 થી 12 સુધી લાગૂ કરીશું.
27. પ્રવર્તમાન શિક્ષણ ફી ને સ્થગિત કરી તાત્કાલિક કીમાં 20%નો ઘટાડો
28. સ્વામી વિવેકાનંદ ઉચ્ચ અભ્યાસ યોજના હેઠળ NEET અને JEE પરીક્ષાઓ માટે વિનામૂલ્યે કોચિંગ અને છાત્રાલયોની વ્યવસ્થા.
29. તેજસ્વી વિધાર્થીઓને વિદેશ અભ્યાસ માટે 'જવાહરલાલ નેહાર એજ્યુકેશન ફાઉન્ડેશન' ની સ્થાપના મેરિટ, સામાજિક, આર્થિક માપદંડ આધારિત લોન વ્યવસ્થા - વિધાર્થીની પ્રથમ પસંદીધી.
30. રવિશંકર મહારાજ વિધાર્થી બસ પાસ સેવા હેઠળ એસટી / નગરપાલિકા બસમાં ફી / રાહત દરે પાસ રેઝિંગના દૂધણાને અટકાવવા અન્ની રેઝિંગ એક્ટ.
31. 'યુવા સારથી' યોજના હેઠળ ધોરણ દસ પાસ કરેલા વિધાર્થીઓને ગિયર વગરના ટુ લિલર ચલાવવા લાઇસન્સની વ્યવસ્થા.
32. સ્કૂલના જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને ફી એનડ્રોઇડ મોબાઇલ ફોન.

04 આરોગ્ય

01. ગુજરાતની આરોગ્ય સેવાઓના નવસર્જન માટે કોંગ્રેસ કટિબદ્ધ છે. કોંગ્રેસની સરકાર બનતા જ સામાન્ય પ્રજાના આરોગ્યના ગંભીર પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે 'સરદાર પટેલ સર્વગ્રહી આરોગ્ય નીતિ' (Sardar Patel Universal Health Care Policy) ઘડારે.
02. દરેક નાગરિકને સરકારી / માન્ય ખાનગી દવાખાનાઓમાં ડપિયા દસ લાખ ઉપરની સારવાર માટે જરૂરતમંદો માટેના ખર્ચમાં સંપૂર્ણ માફી / રાહત.
03. એમ.આર.આઈ., સોનોગ્રાફી, ઇક્ષો, એક્સ-રે, સી.ટી. સ્કેન, લેબોરેટરી વગેરેમાં તપાસ પણ વિના મૂલ્યે.
04. સરકારી દવાખાના અને હોસ્પિટલમાં નિષ્ણાંત ડોક્ટરો અને સ્ટાફની અછિતને પહોંચી વળવા અલગ 'રાજ્ય આરોગ્ય સેવા ભરતી કમિશન'.
05. ડપિયા દસ લાખ ઉપરની સારવાર માટે જરૂરતમંદો માટેના ખર્ચમાં સંપૂર્ણ માફી / રાહત.
06. સસ્તાં ભાવે ગુણવત્તાયુક્ત દવાની ઉપલબ્ધ્ય માટે 'જનતા મેડિકલ સ્ટોર્સ'ની ચેર્ચન.
07. ડાયાબિટીસ અને બ્લડપ્રેશનના દર્દીઓને આરોગ્ય કેન્દ્રમાંથી કાયમી ધોરણે મફત દવા અને જરૂરિયાત મુજબ નિયમિત મફત ચેકઅપની વ્યવસ્થા.
08. કોરોના મૃતકોના પરિવારજનોને ચાર લાખની સહાય, નિરાધાર થયેલા બાળકોને કે.જી થી પી.જી સુધી મફત શિક્ષણ અને 21 વર્ષના થાય ત્યાં સુધી પ્રતિ માસ ડપિયા બે હજારની સહાય.
09. કોવિડમાં નિધન પામેલા કોરોના વોરિયર્સના પરિવારમાંથી એકને સરકારી નોકરીમાં અગ્રીમતા.
10. રાજ્યમાં તમામ વિસ્તારોને આવરી લેતું નિઃશુલ્ક અધિતન આરોગ્ય સેવાનું નેટવર્ક.

11. અંતરિયાળ ગામોમાં મોબાઇલ ડિસ્પેન્સરી સેવા.
12. તમામ આરોગ્ય સેવાઓને અધિતન સુવિધાઓ આપી અને અમદાવાદની વીઅેસ હોસ્પિટલનું નવીનીકરણ.
13. ડોક્ટર્સ અને તમામ કર્મચારી માટે કોન્ટ્રાક્ટ / આઉટસોર્સિંગ પ્રથા બંધ કરી કાયમી નિમણૂંક.
14. તમામ દવખાના હોસ્પિટલની સ્વચ્છતા, ઉપકરણોની - બિલ્ડિંગની જાળવણી માટે ખાસ વ્યાવસ્થા.
15. દરેક ગામડામાં ઓછામાં ઓછાં બે સ્થાનિક હેલ્થ વર્કર-નર્સની ભરતી.
16. મેડિકલ અને આરોગ્ય સેવા- શિક્ષણને સુદ્રદ કરવા 'ઇન્ડિઝ પ્રિયદર્શિની મેડિકલ યુનિવર્સિટી'ની સ્થાપના.
17. દરેક હેલ્થ સેન્ટર, દવાખાના અને હોસ્પિટલ્સમાં ડોક્ટર, નર્સ, દવા, સાધનો વગેરેની પૂરી વ્યવસ્થા.
18. મેડિકલ ટુરિઝમના વિકાસ માટે વિશ્વ કક્ષાની મેડિકલ સુવિધાઓ ઊભી કરવા પ્રોત્સાહન યોજના.

05 ખેડૂત, ખેતી, જમીન કાયદા

01. રાજ્યની આર્થિક નીતિના ધડતરમાં કૃષિ ક્ષેત્ર-ખેડૂતના વિકાસને અગ્રિમતા આપવામાં આવશે.
02. ખેડૂતોનું ૩. ૩ લાખ સુધીનું દેવું માફ, વીજળીનું બીલ માફ કરાશે.
03. નિધાંતો અને હિતધારકોના પ્રતિનિધિત્વ સાથેના કૃષિ આયોગ - કૃષિ પંચની રચના.
04. જમીન સંપાદન માટે 2013નો યુપીએ સરકારે બનાવેલ ખેડૂતલક્ષી જમીન સંપાદન કાયદાનો અમલ, ભાજ્યપ સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલા કેરકારોની સમીક્ષા - હાનિકારક જોગવાઈઓ રદ.

સિંચાઈ

01. નર્મદા યોજના સહિત તમામ સિંચાઈ યોજનાઓના કેનાલ નેટવર્કને યુદ્ધના ધોરણે આગામી ત્રણ વર્ષમાં સમયબદ્ધ રીતે પૂરું કરાશે.
02. સૌરાષ્ટ્ર, કર્ય અને બનાસકાંઠા, પાટણ સહિત ઉત્તર ગુજરાતની પાણીની સમસ્યા હલ કરવા સ્પેશિયલ ટાસ્ક ફોર્સ.

03. ડેમના પાણીના વપરાશ માટે ખેતી/પીવાના પાણીને પ્રાથમિકતા અપાશે.
04. રાજ્યના મહિતમ વિસ્તારોને સિંચાઈથી આવરી લેવા વરસાદી પાણીના સંગ્રહ માટે હાલના ડેમના નીચાણવાસમાં, નર્દીના વહેણમાં શ્રેણીબદ્ધ આડબંધ/ચેકડેમો/તળાવો બનાવવામાં આવશે.
05. દુંગારાણ અને ઊંચાણ વિસ્તારો માટે ચેકડેમ અને લિફ્ટ ઇન્જેશનની યોજના.
06. નર્મદાના/ અન્ય સિંચાઈ યોજનાઓના કમાન્ડ એરિયામાં આવતા ન હોય એવા દરેક વિસ્તારમાં વિહૃતલાઈ પટેલ સિંચાઈ યોજના હેઠળ 20-25 ગામ વચ્ચે મધ્યમ કક્ષાના ડેમ બનાવાશે.
07. દરેક ગામમાં જળસંગ્રહ માટે તળાવો અને તેને વરસાદી/કેનાલના પાણીથી ભરવાની યોજના.
08. દરેક તળાવ, નાના, મધ્યમ, મોટા ડેમમાંથી કાંપ કાઢીને પાણીની ક્ષમતામાં વધારો કરાશે.
09. ખેત તલાવડી અને કૂવારા પદ્ધતિના વપરાશ માટે મોટા પાયે પ્રોટ્સાહન સહાય.
10. છયાત કેનાલો/ ડેમો/ ચેકડેમોમાં સાકસકાઈ અને સમારકામ યુદ્ધના ધોરણે હાથ ધરાશે.

પાક વીમા યોજના – અમલ

01. સરકારની પાક વીમા કંપની દ્વારા જ નવી પાક વીમા યોજનાનું અમલીકરણ.
02. પાક વીમા માટે વર્ષ 2016-17 થી 2019-20 સુધીના ખાનગી કંપનીઓ દ્વારા કરેલા ભ્રષ્ટાચાર શોધીને, ખેડૂતોના બાકી પાક વીમાના નાણાં આપવા કરજ પડાશે.
03. પાક વીમાના કોર્ટ કેસ સહિતના પડતર કેસોનો ત્રણ મહિનામાં નિકાલ માટે ટાસ્ક ફોર્સની રચના.
04. કલાયમેન્ટ યેન્જને કારણે ખેતીને થતાં નુકસાન માટે સર્વગ્રાહી વળતરનીતિ.
05. પાક વીમા યોજનામાં ઉચ્ચક ખેતી રાખનાર ગણોતીયા/લાગીદારને આવરી લેવામાં આવશે.
06. બાગાયતી ખેતીમાં પણ પાક વીમા યોજના લાગુ કરવા માટે કાર્યવાહી.

ટેકાના ભાવે ખરીદી એમઅસપી

01. ટેકાના ભાવે જ ખરીદી માટે એમઅસપી કાયદો બનાવવામાં આવશે.
02. ખેત પેદાશોના ઉત્પાદન ખર્ચ, મજૂરી, બજારભાવ અને ટેકાના ભાવ વગેરે લક્ષમાં લઈને ભાવ નિર્ધારણ કરવાની યોજના / ટેકાના ભાવ નિશ્ચિત કરવામાં આવશે. સ્થાપિત હિતો દ્વારા આ યોજનાનો દુરૂપયોગ રોકવા સરકાર દ્વારા યોજનાનો લાભ. ખેડૂત દ્વારા કરાયેલ વેચાણને જ લાગુ કરાશે.
03. ખેડૂતોને ખેત પેદાશોના વાજબી ભાવ માટે 'ભાવ નિર્ધારણ સમિતિ'ની રચના.
04. કેન્દ્રના MSP લિસ્ટમાં સમાવવામાં નહીં આવેલ મહત્વની ખેત પેદાશો માટે રાજ્ય MSP.
05. ખેડૂત/કૃષિ દરેક તાલુકા કેન્દ્ર પર MSP માટે ખરીદ કેન્દ્રો બનાવશે.

જમીન માપણી

01. નવેસરથી જમીનની વૈજ્ઞાનિક ધોરણે માપણી, જૂની માપણી રદ કરાશે.

જમીન સંપાદન

01. 2013નો UPA-1 કેન્દ્ર સરકારે બનાવેલ ખેડૂતલક્ષી જમીન સંપાદન કાયદાનો અમલ.
02. જ્યાં વપરાશી દક્ક તરીકે ખેડૂતોની જમીન લેવાશે તેવા કિસ્સામાં અલગથી સુધારા કરાશે.
03. કોર્ટમાં પડતર જમીન સંપાદનનાં હજારો કેસ છે, જે કેસોમાં ખેડૂતો છુલ્યાં તેના અમલ માટે તાત્કાલિક કાર્યવાહી અને પડતર કેસોમાં ખાસ કાનૂની સમિતિ અથવા સત્તાવાર સમિતિની સ્થાપના.

વીજળી

01. ખેડૂતોને દિવસ દરમિયાન દસ કલાક વીજળી.
02. ખેત વીજ જોડાણ માટેના પ્રવર્તમાન દરોની સમીક્ષા, નજીવા પેમેન્ટ અને હળવી શરતની લોનની જોગવાઈ સાથે નવું જોડાણ.
03. હિતરધારક વીજ ગ્રાહક સલાહકાર સમિતિની રચના અને વીજ સંબંધિત સમસ્યાઓનો ઉકેલ.
04. ખેડૂતોને ખેતરમાં સોલાર ફાર્મ માટેની યોજના અને પ્રોત્સાહન તેમજ સહાય.

પ્રોત્સાહન

01. ખેત ઉત્પાદનોમાં ઉત્પાદન મૂલ્ય વૃદ્ધિ માટે સ્થાનિક ખેત પેદાશ અનુસાર એગ્રો ફૂડ પાર્ક અને એગ્રો પ્રોસેસિંગ એકમોની સ્થાપનાને પ્રોત્સાહન / સહાય.
02. દરેક તાલુકાઓમાં એગ્રો ઉધોગોની સ્થાપના માટે પ્રોત્સાહન / સહાય, જીઆઇડીસીમાં પ્રાથમિકતા.
- ખેત પેદાશના સંગ્રહ માટે સ્ટોરેજ ગોડાઉનો - કોલ સ્ટોરેજની શૃંખલા બનાવવામાં આવશે.

03. જુદા-જુદા વિસ્તારોમાં એગ્રો/ફૂડ પ્રોસેસિંગ ઉધોગોની સ્થાપના માટે 3.10,000 કરોડના લંડોળ સાથે "એગ્રો એન્ડ ફૂડ પ્રોસેસિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કોર્પોરેશન" રચાણે તજજીવાની સહાયથી ખેડૂતોની મંડળી દ્વારા જ કૃષિ ઉત્પાદનની મૂલ્ય વૃદ્ધિ માટેના પ્રોસેસિંગના એકમો અને માર્કેટિંગ માટે ખેડૂતોની નોન પ્રોફિટ કંપનીઓની સ્થાપના માટે પ્રોત્સાહન / સહાય.

04. દેશ / વિદેશ પેદા થતા રોકડીયા પાક માટે ગુજરાતમાં તેના વાવેતરની શક્યતા ચકાસવા / ઉત્તમ પ્રોડક્ટ બનાવવા માટે સંશોધન / માર્કેટિંગ માર્ગદર્શન માટે "ગુજરાતમાં એગ્રીકલ્ચર રિસર્ચ અને એનાલિસિસ ડિપાર્ટમેન્ટ"ની સ્થાપના.

05. દરેક ગામમાં કૃષિ સહાયતા કેન્દ્ર અને તાલુકામાં અરજીના નિકાલ માટે સિંગલ વિન્ડો સીસ્ટમ • દરેક નાના - સિમાંત ખેડૂત માટે તાલુકા મથકે 'ંત્ર બેંક'.

06. માર્કેટિંગ ચાર્ડમાં માલ પહોંચા પછીની તમામ જવાબદારી માર્કેટિંગ ચાર્ડની રહેતેવી જોગવાઈ.

07. ખેડૂતોના તૈયાર પાકના સંગ્રહ માટે મોટા પાયે ગોડાઉન નિર્માણ માટે પ્રોત્સાહન - સબસિડી.

અન્ય

01. ટ્રેકટરની ખરીદીમાં 15% સબસિડી (રૂ.25,000 સુધી), ટ્રોલીને આર.ટી.ઓ. પાસિંગમાંથી મુક્તિ.
02. નીલગાય, ભંડ જેવા પશુઓથી પાકને થતાં નુકસાન સામે વાયર ફેન્સિંગ માટે વ્યાપક સબસિડી.
03. ખેડૂતોના આકર્ષિક મૂલ્ય, સર્પદંશ કિસ્સામાં ડિપિયા પાંચ લાખ સુધીની સહાયતા.
04. કેમિકલ કંપની દ્વારા જળ, જમીન અને હવાને પ્રદૂષિત થતી અટકાવવા પ્રદૂષણ નિયંત્રણ કાયદાનો કસ્ક અમલ કરાશે.

06 માલધારી - પશુપાલન - ગૌ સંવર્ધન

01. કોંગ્રેસની સરકાર બનતા જ 'કામધેનુ-ગૌસંવર્ધન યોજના' હેઠળ પ્રતિવર્ષ 3.1,000 કરોડનું બજેટ.
02. દરેક વિસ્તારને આવરી લેતું 'કામધેનુ ગૌશાળા' નેટવર્ક.
03. શહેરોમાં રફળતાં પશુઓની સમસ્યાને દૂર કરવા ગૌશાળાઓ બનાવવામાં આવશે.
04. ગૌશાળાઓના સંચાલન માટે નીતિ બનાવવામાં આવશે, નવી નીતિમાં સેવાભાવી નાગરિકો / સંસ્થાઓ અને માલધારી સમાજની જનભાગીદારી નિશ્ચિત કરવામાં આવશે.
05. ગૌશાળાના વીજળી કનેક્શનમાં વીજ દર અને ક્યુટીમાં રાહત.
06. દૂધ ઉત્પાદકોને પ્રતિ લીટર 3.5ની સબસિડી.
07. ગૌચર વિકાસ નીતિ 2015ની સમીક્ષા પશુઓની સંખ્યાઓને અનુઝ્ઞપ ગૌચરની વ્યવસ્થા.
08. લખ્મી વાઇરસથી મૃત્યુ પામેલ ગૌમાતાઓના કિસ્સામાં સહાય-વળતર.
09. માઇન્ચિંગ અને પવનચક્કાઓ માટે ગૌચરની જમીન પર નિયંત્રણ.
10. સરકારી સાહસ સિવાય ગૌચરની જમીન પરના દબાણો દૂર કરીને કબજો લેવાશે.
11. ઉધોગો અને ખાનગી / જાહેર પ્રોજેક્ટ માટે ગૌચરની વણવપરાયેલી જમીન પરત લેવાશે.
12. દર 10 થી 15 કિલોમીટરે ઘાસચારા માટે સરકારી ડેપો.
13. ઘાસચારાનાં વાવેટરને ઉત્તેજન આપવામાં આવશે.
14. પશુચારો અને ખાણા-દાણાના ભાવવધારાનું નિયમન કરવામાં આવશે.
15. માલધારી સમાજના સામાજિક - આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે ગોપાલક વિકાસ નિગમને 3.1,000/- કરોડની બજેટ કાળવણી.

16. માલધારી સમાજની બહેનો માટે 'માલધારી મહિલા પરંપરાગત ઢુંનર વિકાસ યોજના' હેઠળ તાલીમ અને લોન સહાય તથા માર્કેટિંગ માટે માર્ગદર્શન.
17. માલધારીઓને ખેડૂત ખાતેદારોનો છક આપવા માલધારી તરીકેના દાખલા આપવામાં આવશે.
18. માલધારીઓના વાડાઓ નિયમિત કરાશે.
19. દરેક શહેર - મોટા ગામોમાં માલધારી વસાહતો ઊભી કરાશે.
20. કોંગ્રેસના સમયમાં માલધારી યુવાનોને પશુ ડોક્ટર બનવા મળતી 3% અનામતનો ફરી અમલ.
21. ખેતી સાથે પશુપાલન માટે પશુ ખરીદી, સંશોધન અને ચિકિત્સાને પ્રાધાન્ય અપાશે. દરેક જિલ્લા પંચાયત સીટ દીઠ પશુ દવાખાના ડોક્ટર્સ અને નિઃશુલ્ક દવા.
22. પશુપાલન માટે દરેક પરિવાર દીઠ ચાર ગાય ખરીદે લ્યાં સુધી પ્રતિ ગાય 3.5,000/-ની સબસિડી.

07 માછીમાર - મત્સ્યઉધોગ

01. માછીમારી પ્રવૃત્તિને ઉધોગનો દરજ્જો આપી તમામ સુવિધાઓ અપાશે.
02. માછીમારોનું 3.3 લાખ સુધીનું દેવું માફ.
03. મત્સ્યઉધોગના હિત ધારકો સાથે વાતચીત કરી રાજ્યના 2003ના ફીશરીઝ એકટની સમીક્ષા / સુધારા.
04. માછીમાર સમાજના સામાજિક અને આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે કોંગ્રેસની અગાઉની સરકારમાં કાર્યરત 'માછીમાર વિકાસ નિગમ'ને પુનઃ કાર્યરત કરાશે.
05. ગુજરાતમાં મેરીટાઇમ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના.

પોર્ટસ

01. માછીમારી માટે સૌરાષ્ટ્રના દરિયાકિનારામાં દરેક જિલ્લામાં ઓછામાં ઓછા એક ફિલિંગ પોર્ટનો વિકાસ.
02. નિર્દેશ નહીં કરાયેલ જેટીઓ નિયમિત કરાશે તેમજ દરિયાકિનારે ચોક્કસ અંતરે ફિલિંગ જેટીઓનું આયોજન.
03. પરંપરાગત માછીમારી માટે દેણી વહાણ ઉધોગને વિકસાવવા જામનગર, પોરબંદર, સલાયા, વેરાવળ, માંગરોળ, માંડવી બંદરો પર દેણી વહાણ બાંધવાના યારો વિકસાવાશે.

મત્સ્યઉધોગ વિકાસ પ્રોત્સાહન

01. દરેક નાના-મોટા બંદરોના ફિશ માર્કેટ / સ્ટોર્સ / પ્રોસેસિંગ / કોલ સ્ટોરેજ / ગોડાઉનની સુવિધાઓ સાથેના ડેવલપમેન્ટ પ્લાન અને "માછીમાર વ્યાપાર ઝોન" ની રચના.
02. એ માટે 3.2,000/- કરોડની ફાળવણી.
03. નાના-મોટા દરેક બંદરે ફિલિંગ માર્કેટ અને ફિશ ડ્રાઇંગ પ્લોટ્સની વ્યવસ્થા. માછીમારની સહકારી મંડળીને ઝડપથી ફાળવળી.
04. મત્સ્યઉધોગના ઉત્પાદનની તપાસ માટે આધુનિક લેબોરેટરીની સગવડ.
05. મત્સ્યઉધોગના નિકાસ વેપાર માટે 'એક્સપોર્ટ પ્રમોશન સેન્ટર' સ્થાપવામાં આવશે.
06. દરેક મુખ્ય બંદરે મત્સ્યઉધોગ સંબંધી તમામ પ્રકારના ખોરાક અને દવાઓના વેચાણની વ્યવસ્થા.

અન્ય

01. એકવા કલ્યાર ફાર્મિંગના તળાવો માટે રાહતદરે પ્રતિ યુનિટ 3.3 ના ભાવે વીજળી અપાશે.
02. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ કાયદા હેઠળ પ્રદૂષિત કચરાને દરિયામાં છોડવા પર પ્રતિબંધ.
03. કોરેન ફિલિંગ જહાજોને 12 નોટિકલ માઇલ પર પ્રવેશવા પર નિયંત્રણ અને પગલાંઓ.

જહાજધારકો માટે

01. નવી બોટના રજીસ્ટ્રેશનની પ્રક્રિયાને સરળ બનાવી કોઈપણ માછીમારને રજીસ્ટ્રેશન આપવામાં આવશે.
02. નવી બોટ ખરીદવા કે સમારકામ માટે ઉણવી શરતની લોન અને આર્થિક સહાય અપાશે.
03. અગાઉ કોંગ્રેસ સરકારમાં માછીમારોને મળતો ડીઝલ તથા કેરોસેનનો પૂરતો જથ્થો સબસીડી સાથે ફરી શારૂ કરાશે અને હાલ સરકાર તરકથી મળતી વેટ રાહત (સબસીડી)માં વધારો કરાશે.
04. બોટ માલિકોને વાર્ષિક 36,000 લીટર સુધી ડીઝલ અને નાની ફાઇબર બોટ-પિલાણાને કેરોસેનને બદલે પેટ્રોલ વાપરવાની મંજૂરી સાથે વાર્ષિક 4,000 લીટર સુધીની ફાળવણી કરવામાં આવશે.
05. પાકિસ્તાનના કબજામાં રહેલ બોટના માલિકોને 3.50.0 લાખ સુધીનું આર્થિક પેકેજ અને અવસાન પામેલ માછીમારના પરિવારને 3. 10.0 લાખની સહાય.
06. સરહદ ભંગ માટે પકડાયેલ માછીમારનો કોઈ ગુનાહિત ઈતિહાસ ન હોય તો બોટની જસીને બદલે માત્ર દંડની જ કાર્યવાહી કરવા માટે નિયમોની સમીક્ષા.
07. દરિયાઈ તોકાનમાં માછીમારી બોટને થતાં નુકસાન અમાયોજન વીમાની જોગવાઈ.
08. દરિયામાં ગયેલી બોટને જીપીએસ સિસ્ટમથી ટ્રેકિંગ અને બચાવની કામગીરીને અસરકારક બનાવાશે.

માછીમાર વસાહતોનો વિકાસ

01. કિશરીસ ડિપાર્ટમેન્ટમાં અલગ વિભાગ બનાવી રાજ્યની દરેક માછીમાર વસાહતોમાં પ્રાથમિક નાગરિક સુવિધાઓ (રસ્તા, પાણી, લાઈટ, ગર્ટ, રૂલ, દવાખાનું અને મજબૂત પ્રોટેક્શન વોલ) પૂરી પડાશે.
02. આ માટે રૂ. 1,000 કરોડની ફાળવણી.
03. માછીમારી વસાહતોમાં પાકા મકાનો અને પીવાના પાણીની વ્યવસ્થા આપવામાં આવશે.
04. સાગર ખેડૂઓના કલ્યાણ માટે કિનારાવર્તી જિલ્લાઓમાં સાગર ખેડૂ ઔદ્યોગિક તાલીમ કેન્દ્ર.
05. સાગરખેડૂની કન્યાઓના શિક્ષણ માટે વસાહતોમાં 'સાગરખેડૂ કન્યા શાળા'ઓ શરૂ કરાશે.
06. સાગરખેડૂની કન્યાઓને પણ કે.જી.થી પી.જી.સુધી મફત શિક્ષણની વ્યવસ્થા મળશે.

સામાજિક સુરક્ષા

01. સાગરખેડૂઓને વ્યવસાય માટે લોન- સહાય અને યોજનાઓનો અમલ.
02. માછીમાર ભાઈ-બહેનો માટે દરેકને રૂ. 10 લાખ સુધીનો આરોગ્ય વીમો અને 'રાજીવ ગાંધી અકસ્માત વીમા' યોજના હેઠળ રૂ. 5 લાખ સુધી અકસ્માત વીમો.
03. સાગરખેડૂ ભાઈઓ માટે કેડીટ સોસાયટી અને બેંકની વ્યવસ્થા કરાશે.
04. ઓક્સ સીઝનમાં માછીમારોના નિભાવ માટે બયત અને રાહત યોજના શરૂ કરાશે.

08 શ્રમ કાયદા- સંગાંધિત -અસંગાંધિત ક્ષેત્રના કામદારો

શ્રમ કાયદાઓ

01. કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પસાર કરાયેલા ચાર લેબર કોડના અમલીકરણ અંગે કામદારોના હિતમાં કરેલા સુધારા પુરતો જ અમલ.
02. કડયામાં ગયેલ બંધ કંપનીઓના કામદારોના લેણાંની અડપી વસ્તુલત અને એનસીએલ.ટી / ડીઆરટીમાં કામદારોના હિતની રક્ષા માટે રાજ્ય સરકારની દરમાનગરી / કાયદાઓમાં જરૂરી સુધારા માટે કાર્યવાહી.
03. છેલ્લાં વર્ષોમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા શ્રમિકોને નુકસાન કરતાં જે સુધારાઓ કાયદામાં કર્યા છે તેની સમીક્ષા અને જરૂરી સુધારાઓ.
04. મજૂર કાયદાઓના અસરકારક અમલની સાથે કામની જગ્યાએ સલામતી માટે સુદ્રદ મોનિટરીંગ.
05. કામદારોના પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે લેબર કમિશનરની કચેરીમાં અગાઉની કોંગ્રેસ સરકારમાં હતી તેવી અસરકારક વ્યવસ્થા ફરી શરૂ કરાશે.
06. લેબર કોર્ટને કાસ્ટ ટ્રેક કરાશે. ત્રણ માસમાં ચુકાઓ મળે તે માટે જરૂરી કાર્યવાહી કરાશે.
07. દરેક ઉધોગ અને વ્યવસાય માટે લઘૃતમ વેતનને મૌંઘવારીના આંક સાથે જોડી દર ત્રણ મહીને નવો દર નક્કી કરાશે. દૈનિકની સાથે સાથે પ્રતિ કલાક દર પણ નિશ્ચિત કરવામાં આવશે.
08. કોન્ટ્રેક્ટ કામદારોને મજૂર કાયદાઓનો લાભ જેમ કે પી.એફ. / ઈ.એસ.આઈ. / બોનસનો લાભ મળે તેવી વ્યવસ્થા તેમજ 'સમાન કામ - સમાન વેતન' નો અમલ.
09. ઔદ્યોગિક વસાહતો અને શહેરોમાં મજૂર વસાહતોમાં 'ઇન્ડિસ ગાંધી અન્નપુર્ણ યોજના' હેઠળ રૂ. 8/- માટે કેન્ટીનો.
10. કામદારો માટે દરેક વસાહતની આસપાસ રહેણાંક, શાળા અને દવાખાનાની સાથે લેબર કોલોની.

11. બંધ પડેલી કે ફડચામાં ગયેલી તમામ સુગર મિલોના કામદારોના લેણાંની ચૂકવણીને અગ્રતા.

12. શ્રમિકોનું શોખણ અટકાવવા હાલની જનભાગીદારી નીતિની સમીક્ષા.

સંગાંઠિત ક્ષેત્રનાં કામદારો

સરકારી-અર્ધ સરકારી કર્મચારી

01. તમામ વર્ગના કર્મચારીઓ માટે જૂની પેન્શન યોજના (OPS) લાગ્યું.
02. સરકારી/ અર્ધ સહકારી/ સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓ સહિતના તમામ ખાતામાં કોન્ટ્રાક્ટ પ્રથા, આઉટસોર્સિંગ અને ફિક્સ પગારની પ્રથા નાબૂદ.
03. છેલ્લાં દસ વર્ષોથી કે તેની પહેલાંથી કામ કરતાં કર્મચારીઓને કાયમી કરવામાં આવશે.
04. વન વિલાગ, માર્ગ મકાન, સિંચાઈ કે અન્ય કોઈ પણ સરકારી / અર્ધસરકારી / સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓમાં દસ વર્ષોથી કામ કરતા રોજમદાર મજૂરોને કાયમી કરાશે.
05. સરકારી અને અર્ધસરકારી કર્મચારીઓના અવસાનના કિસ્સામાં વારસદારોને રહેમરાહે નોકરી.
06. જ્યાં સુધી ઉપરોક્ત કાયમી ભરતી પ્રથાનો સંપૂર્ણ અમલ થઈ શક્યો ન હોય ત્યાં સુધી આ તમામ કર્મચારીઓના ખાતામાં સીધા સરકારી ચેકથી પગારની ચૂકવણી તેમજ તમામ મજૂર કાયદાનો અમલ કરવામાં આવશે.
07. નિવૃત કર્મચારીઓ-અધિકારીઓને વારંવારની કરાર અધારિત નિમણુંકો બંધ. આશા વર્કરો, મધ્યાહન લોજન કર્મચારી- પાર્ટ ટાઇમ કર્મચારીઓ.
08. આંગણવાડી વર્કર, આશા વર્કર, મધ્યાહન લોજન કર્મચારી અને તમામ સરકારી-અર્ધ સરકારી પાર્ટ ટાઇમ કર્મચારીઓને મોંઘવારી આંક સાથે લિંક કરેલ લઘુતમ વેતન આધારિત સન્માનજનક વેતન અપાશે.
09. આ તમામ કર્મચારીઓને મજૂર કાયદાઓનું બોનસ, પીએફ, ગ્રેચ્યુટી અને રજાઓનો લાલ અપાશે.
10. તમામને રાજીવ ગાંધી આકસ્મિત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો, આરોગ્ય માટે 3.10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી ફી માટેની ફી રાહત નો લાલ આપવામાં આવશે.

એડવોકેટ્સ

01. એડવોકેટ પર થતા હુમલા અને રક્ષણ માટે 'એડવોકેટ પ્રોટેક્શન એકર' બનાવાશે.
02. કોર્ટ કીની સમીક્ષા કરવામાં આવશે.
03. કોર્ટ પરિસરમાં એડવોકેટને બેસવા યોગ્ય વ્યવસ્થાને પ્રાથમિકતા અપાશે.
04. જુનિયર એડવોકેટને (1 થી 3 વર્ષ) સ્ટાઇપેન્ડ માટે વિચારણા કરવામાં આવશે.
05. એડવોકેટસ લેબર વેલ્કેર બોર્ડની રચના કરવામાં આવશે.
06. એડવોકેટને પણ રાજીવ ગાંધી આકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો આરોગ્ય માટે 3.10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી ફી માટેની ફી રાહતનો લાલ આપવામાં આવશે.

શિક્ષકો - અધ્યાપકો

01. ખાનગી શાળાઓના શિક્ષકો માટે પે સ્કેલ નક્કી કરાશે.
02. સરકારી, અર્ધ સરકારી શાળાઓના શિક્ષકોને શિક્ષણ સિવાયની કામગીરી સૌંપવાનું બંધ.
03. લાયકાત ધરાવતાં શિક્ષકો - અધ્યાપકની ભરતીનું કેલેન્ડર પ્રસિદ્ધ કરાશે.
04. પાર્ટ ટાઇમ અધ્યાપકોને કાયમી કરાશે અને ખાલી જગ્યાઓની ભરતીમાં અગ્રીમતા અપાશે.
05. સરકારી/ અર્ધસરકારી શાળાઓના શિક્ષકોને શિક્ષણ સિવાયની વધારાની કામગીરી સૌંપવાનું બંધ.
06. પત્રકારોને પણ રાજીવ ગાંધી આકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો, આરોગ્ય માટે પરિવારના દરેક સભ્યને 3.10 લાખની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ પરવડે તેવી ફી માટેની ફી રાહતનો લાલ આપાશે.

પત્રકારો જન્નાલિસ્ટ

01. પત્રકારો-જન્નાલિસ્ટ માટે તેમના પર થતા હુમલા અને સુરક્ષા માટે 'જન્નાલિસ્ટ પ્રોટેક્શન એકર' બનાવાશે.
02. નાના સામાન્યિક અભિવારોને અપાતી જાહેરાતો અને તેમના ભાવની સમીક્ષા કરાશે.
03. અગાઉ પત્રકાર કોલોની માટે અપાતી જમીનની/ મકાન ફાળવળી/ લોન ફરી શરૂ કરાશે.
04. પત્રકાર માટે બહુમાળી બિલ્ડિંગમાં પ્રેસ્ટ્રેમની વ્યવસ્થા અને દરેક જિલ્લામાં પ્રેસ રૂમ બનાવાશે.
05. પત્રકારોને પણ રાજીવ ગાંધી આકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો, આરોગ્ય માટે પરિવારના દરેક સભ્યને 3.10 લાખની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર/તપાસ/દવા.
06. બાળકોના શિક્ષણ માટે ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ પરવડે તેવી ફી માટેની ફી રાહત નો લાલ આપાશે.
07. પત્રકાર મિત્રોના એકેડિટેશન, ટ્રીબ્યુનલ વગેરે પ્રશ્નોની સમીક્ષા કરી મીડિયા ફેન્ડલી બનાવાશે.
08. પત્રકારોના લાભાર્થે પત્રકાર વેલ્કેર બોર્ડની રચના કરાશે.

અસંગાંઠિત ક્ષેત્રનાં કામદારો

સ્વરોજગાર - મજૂરો

01. આખા ગુજરાતમાં લારી, પાથરણા, કેરિયા ભાઈઓને તંત્રની કનંડગત અને છ્ણા રાજ તેમજ ધંધાની અસલામતીના ભયમાંથી મુક્ત કરાશે.
02. અસંગાંઠિત કામદારો અને સ્વરોજગારીઓને આર્થિક વિકાસ માટે 'ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર શ્રમિક વેલ્કેર બોર્ડની' રચના અને 3. 5,000/- કરોડની ફાળવણી.
03. આ બોર્ડ દ્વારા સ્વરોજગારિત ભાઈ/બહેનોને ધંધાન વિકાસ માટે છળવા શરતની લોન-સબસિડી.
04. સ્વરોજગાર ક્ષેત્રના લારી ગલ્લાં, પાથરણા, રીક્ષા ચાલક, કડિયા-સુથાર જેવા અને અન્ય તમામ સ્વરોજગારીઓને ગ્રીન શ્રમિક ઓળખકાર્ડ અને તે જ રીતે છૂટક મજૂરી કરતાં તમામ ભાઈ-બહેનોને જલ્યુ શ્રમિક ઓળખકાર્ડ અપાશે.
05. શ્રમિક ઓળખકાર્ડ ધરાવનારાઓને "ધરનું ધર" યોજનામાં આવાસોની ફાળવણીમાં પ્રાથમિકતા.
06. તમામ કાર્ડ ધારકોને સરકારી દવાખાનામાં 3. 10 લાખ સુધીની ફી સારવાર, તપાસ, દવા અને 3.5 લાખનો આકસ્માત વીમો મળશે.

07. તેઓને રાજુવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો, આરોગ્ય માટે 3.10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી ફી માટે ફી રાહત યોજનાનો લાભ અપાશે.
08. રોજનું કમાઈને રોજ ખાનાર હોય તેવી વ્યક્તિને અક્સમાત કે સર્જરીના કારણે હોસ્પિટલમાં દાખલ થાંસું પડે 3.25000/- સુધીની સીધી સહાય.

અગરિયા

01. અગરિયાઓ માટે સહકારી સંસ્થા બનાવી કાયદેસરનું સ્ટેટ્સ અપાશે.
02. ઘુડખર આરક્ષિત ઝોનમાં મીઠા અગરિયાઓ માટે કુંડ કે તળાવ અથવા પાર્કની જરૂરી મંજૂરી સરળ બનાવવા માટે કાર્યવાહી.
03. સોલાર પંપ - સોલાર લાઇટ માટે સબસિડી અને હળવી શરતની લોન અપાશે.
04. તેમની પ્રાથમિક સુવિધા માટે પાકા મકાન, બાળકોને શિક્ષણ અને આરોગ્યની સગવડો અપાશે.
05. મોબાઇલ ફોનમાં સિંગનલ/જીપીએસ સિસ્ટમ માટે અગરવિસ્તારોમાં મોબાઇલ ટાપરો.

બાંધકામ શ્રમિક

01. બાંધકામ શ્રમિક બોર્ડ પાસે જમા તમામ રકમનો શ્રમિકોના કલ્યાણ માટે ઉપયોગ કરાશે.
02. તેમના સામાજિક અને આર્થિક કલ્યાણ માટે ગુજરાત કન્સ્ટ્રક્શન લેબર વેલ્કેર બોર્ડમાં કરજીયાત નોંધણી કરાશે. બાંધકામ સ્થળે કામ કરતાં શ્રમિકોને નોંધણીની જવાબદારી મેનેજમેન્ટ પર નખાશે.
03. બાંધકામ કામદારોને બોનસ માટે ૬૫૫દાર બનાવાશે.

09. વ્યાજખોરોના ત્રાસમાંથી મુક્ત કરાવવા 'શાહુકાર ધારા' નો અસરકારક અમલ.
10. સુથારી, પ્લાન્ફિંગ, કડિયાકામ જેવી સેવા પૂરી પાડતા સ્વરોજગારીતો માટે સરકાર તરકથી ઈ-પોર્ટલની સુવિધા શરૂ કરાશે.

08. અન્નપુરાં યોજનાનો લાભ નહીં મેળવવા માંગતા શ્રમિકોને અવેજમાં અનાજની કૂપન મળશે.
09. બાંધકામ કલ્યાણ બોર્ડમાં હિત ધારકો / કામદારોના પ્રતિનિધિઓનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.

10. તેઓને રાજુવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો તેમજ આરોગ્ય માટે 3.10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર, તપાસ, દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી ફી માટે ફી રાહત યોજનાનો લાભ અપાશે.

ઘરકામ શ્રમિકો

01. ઘરેલું કામદારો માટે લઘૃતમ વેતન અને બોનસના નિયમો બનાવવામાં આવશે.
02. ઘરકામ કરતાં શ્રમિકોને અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારોના સામાજિક આર્થિક ઉત્થાન માટે રચાયેલ 'ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર શ્રમિક વેલ્કેર બોર્ડ' સાથે સાંકળી લેવાશે.
03. ઘરકામ કરતાં શ્રમિકોને આરોગ્ય, રેશનકાર્ડ, શિક્ષણ અને રહેણાંકની સુવિધા મળશે.
04. ઘરકામ સાથે જોડાયેલ શ્રમિકોને આઈ કાર્ડ અપાશે.
05. તેઓને રાજુવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ 3.5 લાખનો વીમો, આરોગ્ય માટે 3.10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી ફી માટે ફી રાહત યોજનાનો લાભ અપાશે.

રીક્ષા - ટેક્ષી ચાલકો

01. રાજ્યમાં રીક્ષા-ટેક્ષી ચાલકોના સામાજિક/આર્થિક ઉત્થાન માટે 'રીક્ષા ચાલક વેલ્કેર બોર્ડ' રચાશે.
02. રીક્ષાચાલકોના ડ્રાઇવિંગ લાયસન્સ અને બેઝ માટે આર.ટી.એ.ના નિયમોની પુનઃ સમીક્ષા કરાશે.
03. ટ્રાફિક પોલીસ અને RTO દ્વારા રીક્ષા ટેમ્પો ને કરાતા આકરા દંડની જોગવાઈઓની સમીક્ષા કરાશે તેમજ મોટર વિહિકલ એકટની કલમ 183, 189 નો દુરૂપયોગ બંધ કરાશે.
04. રીક્ષા ભાડાને સી.એન.જી. / પેટ્રોલના ભાવ અને મૌંઘવારી સાથે જોડીને ભાડાના દર નક્કી કરાશે.
05. રીક્ષા ડ્રાયવરોને પડતી પોલીસ હેરાનગતીને રોકવા વર્ષ બે વખત 'સંવાદ સેતુ' કાર્યક્રમ યોજાશે.
06. જિલ્લા અને રાજ્ય સ્તરે આરટીઓ માટે હિત ધારકોના પ્રતિનિધિત્વવાળી સલાહકાર સમિતિ બનાશે.
07. તેમના જરૂરિયાતમંદ બાળકોને શિક્ષણમાં ફી શીપ/ રાહત ફી/ સ્કોલરશીપની જોગવાઈ કરાશે.
08. તેમને રીક્ષા માટે લો માર્જિન/ રાહત વ્યાજ સાથે લોનની વ્યવસ્થા કરાશે.
09. ઓટો ફાઇનાન્સ કંપનીના લોન માટેના દસ્તાવેજો ડ્રાઇવરો સમજી / વાંચી શકે તેવી ભાષામાં તૈયાર કરવા નિયમો બનાવાશે.
10. ઓટોરીક્ષા ધિરાણના પણ શાહુકાર ધારો લાગુ પડી ઊંચા વ્યાજ / પેનલ્ટી પર રોક લગાવશે. રીક્ષા ડ્રાયવરોને સોકટ સ્કીલ અને પેસેન્જરો સાથેના વ્યવહાર માટે તાલીમ ની વ્યવસ્થા.
11. ઘર વિહોણા રીક્ષા ડ્રાયવરોને 'ઘરનું ઘર' યોજના હેઠળ મકાન ફાળવણીમાં અગ્રતા અપાશે.

12. પેસેન્જર દ્વારા ગેરકાયદે વસ્તુઓની હેરફેરના કિસામાં રીક્ષા ડ્રાઇવરોને પડતી કાયદાકીય મુશ્કેલી નિવારવા નિયમોની સમીક્ષા કરી સુધારો કરાશો.
13. પેસેન્જર રીક્ષા માટે શહેરી વિસ્તારોમાં જુદા જુદા સ્થળે સત્તાવાર રીક્ષા સ્ટેન્ડ બનાવાશો.
14. લોડીંગ ટ્રક-ટેમ્પો-ટેક્સી માટે શહેરી વિસ્તારમાં પાર્કિંગની વ્યવસ્થા કરાશો.
15. તેઓને રાજીવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ ૩. ૫ લાખનો વીમો, આરોગ્ય માટે ૩. ૧૦ લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં કી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી કી માટે કી રાહત યોજનાનો લાભ અપાશો.

રલન કલાકાર

01. હીરા ઉધોગના શ્રમિકોને માટે ગુજરાત રલન કલાકાર વેલ્કર બોર્ડની રચના કરવામાં આવશે.
02. રલન કલાકારોની સામાજિક સુરક્ષા માટે તેઓને રજા, બોનસ, પી.એફ., ગ્રેચ્યુટી, લે ઓફ વળતર મળે તેમજ સલામતી / અક્સમાત વળતર મળે તે માટે કાયદાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવશે.
03. તેઓને રાજીવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ ૩. ૫ લાખનો વીમો તેમજ આરોગ્ય માટે ૩. ૧૦ લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં કી સારવાર, તપાસ, દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી કી માટે કી રાહત યોજનાનો લાભ અપાશો.

એસ.ટી. કોર્પોરેશન કર્મચારીઓ

01. સ્ટેર - મ્યુનિસિપલ પરિવહનમાં તમામ કામ માટે કોન્ટ્રેક્ટ સિસ્ટમ દૂર કરી કાયમી લરતી કરાશો.
02. એસ.ટી. કર્મચારીઓને પેન્શન યોજના હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે.
03. કરજ પર નિધન પામનાર કંડકટર - ડ્રાઇવરના પરિવારને રહેમરાહેનોકરી મળશે.
04. એસ.ટી.ના કર્મચારીઓના પ્રશ્નોના નિકાલ માટે 'મેનેજમેન્ટ' અને કર્મચારીઓની સંકલન સમિતિની રચના કરાશે. તેમજ પેસેન્જર પ્રશ્નોના નિકાલ માટે 'પેસેન્જર સલાહકાર સમિતિ' બનાવાશે.
05. એસ.ટી. સ્ટાફની કાર્યક્ષમતા વધારવા તાલીમ અને સર્વિસ રલ્સનું અસરકારક પાલન કરાશો.
06. કુશણ અને બિનકુશણ રોજમદાર શ્રમિકને લઘુત્તમ વેતન અપાશો.
07. તેઓને રાજીવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ ૩. ૫ લાખનો વીમો, પરિવારના દરેક સભ્યોને આરોગ્ય માટે ૩. ૧૦ લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં કી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી કી માટે કી રાહત યોજનાનો લાભ મળશે.

09 શહેરી વિકાસ, ધરનું ધર, પ્રાથમિક નાગરિક સુવિધાઓ, આવાસ

નાગરિક સુવિધાઓ

01. ધર - ધર સુધી સ્વચ્છ પીવાનું પાણી, ટકાઉ પાકા રસ્તા, ભૂગર્બાળ ગટર, સફાઈ, સ્ટ્રોટ લાઇટ ગાર્ડન, લાઇબ્રેરી, જિમ્સ, બાલ લવન - કિડાંગાળા, પાંલિક સ્કૂલ, દવાખાના, કોમ્યુનિટી સેન્ટર/હોલ્સ.
02. શાક માર્કેટ્સ, પાથરણાં બજાર, લારી સ્ટેન્ડ, રીક્ષા સ્ટેન્ડ, પાંલિક ટોઇલેટ્સ, પે અને પાર્ક સુવિધા.
03. દરેક ઝોનમાં સ્પોર્ટ્સ કોમ્પ્લેક્સ, ઇન્ડોર ગેમ્સ સ્ટેડિયમ, સ્થિમિંગ પૂલ્સ, ઓમ્યુઝેન્ટ પાર્ક.
04. શહેરો અને ગામમાં દરેક વિસ્તારમાં રમત ગમતને ઉતેજન આપવા માટે, સાર્વજનિક હેતુ માટે ખુલ્લા પ્લોટનું આયોજન.
05. શહેરોમાં ઉભરાતી ગટરો અને યોમાસામાં પાણીના ભરાવાને રોકવા અનુભવી અને વિશ્વસનીયતા વાળા કન્સલટન્ટ અને એજન્સીઓની નિયુક્ટિ.
06. ગુણવત્તાયુક્ત કામ માટે લોક ભાગીદારી સુનિશ્ચિત કરાશો.
07. દરેક નવા વિકસિત વિસ્તારમાં ટીપી સ્કીમમાં ઉપરોક્ત હેતુઓ માટે વિસ્તારવાર પ્લોટ્સ રિઝર્વ કરી આગોતરું આયોજન - દરેક મહાનગરપાલિકાના વોર્ડમાં રિટેલ ઝોન વિકસાવાશે.
08. જળ સંયયની સુવિધા માટે ટીપી સ્કીમમાં શહેરી તળાવોનું આયોજન કરાશે.
09. ઝુંપડા વસાહતો અને ચાલીઓમાં કોઈ પણ શરતો વગર ગટર, પાણી અને લાઇટની સુવિધાઓ આપવામાં આવશે. વસ્તીના પ્રમાણમાં શૌચાલયોની વ્યવસ્થાં પણ આપવામાં આવશે.
10. વારંવાર તૂટી જતાં રોડની ગુણવત્તા માટે ટકાઉ સ્પેસિલિક્સ અને કામની ગુણવત્તાપૂર્વી કામગીરી માટે કવોલિટી કન્ટ્રોલની જવાબદારી સાથેની જોગવાઈ.

11. મોટા શહેરોમાં પ્રાથમિક સુવિધાઓની સમસ્યાના નિકાલ માટે યોગ્ય અનુભવી એજન્સીની નિયુક્તિ અને યુદ્ધના ધોરણે સર્વે તથા કામગીરી હાથ ધરાશે.

રાહદારીઓ માટે

01. રાહદારીઓ માટે શહેરોમાં લીફટની સુવિધા સાથે ચાર રસ્તાઓ પર ફૂટ ઓપર બ્રીજ.
02. સિનીયર સિટીઝન અને બાળકોની સલામતી માટે કોસિંગ / સિંગનલની વ્યવસ્થા.

ટ્રાફિક અને પાર્કિંગની સમસ્યા

01. નવી ટી.પી.સ્કીમમાં પાર્કિંગની વ્યવસ્થા ઉપરાંત ગીય વસ્તી વિસ્તારોમાં "પે એન્ડ પાર્ક" ની સુવિધા.
02. પુરતી પાર્કિંગ સુવિધા સાથે બજાર કેન્દ્રો વિકસિત કરાશે.
03. મુખ્ય શહેરોમાં કલાયાઓવર - અન્ડરપાસ અને સિંગનલ્સ મોટા પ્રમાણમાં લાગુનું કરાશે.

ગાર્ડન કોમ્યુનિટી સેન્ટર તથા સ્પોર્ટ્સ કોમ્પ્લેક્સ

01. તમામ શહેરોમાં નવા રમત ગમત સંકુલ, ઇન્ડોર ગેમ્સ સ્ટેડીયમ, સ્વિમિંગપૂટ્સ અને યુવા મંડળોની પ્રવૃત્તિ વિકસાવવામાં આવશે.
02. સામાજિક પ્રસ્ંગો માટે મોટા શહેરો / નગરપાલિકાઓમાં નવા કોમ્યુનિટી હોલ- પાર્ટી પ્લોટ બનાવાશે.

પ્રજાકીય કરિયાદોનો નિકાલ

01. પ્રજાકીય કરિયાદોના કાર્યક્ષમ સમયબદ્ધ નિકાલ માટે સીટીઝન ચાર્ટરનો વ્યાપ વધારી તેના અસરકારક અમલ માટે આર.ટી.આઈની તર્જ પર "નાગરિક અધિકાર કમિશન" ની રચના.
02. દરેક વોર્ડ અને વિભાગોમાં જન ભાગીદારી માટે "નાગરિક સલાહકાર સમિતિ" ઓની રચના.

અન્ય

01. ગુજરાત સરકારે હાઉસિંગ સોસાયટીઓ માટે 1982 થી 2001 દરમાન જે જે કલેટ અલોટમેન્ટ કે પણેશનથી એલોટ થયા હોય એ તમામ કલેટના માલિકોએ તે સમયની જંત્રી અને પેનલ્ટી ભરવાનું જાહેર કરાયેલ પરિપત્ર રદ કરાશે.
02. સ્ટેમ્પ પેપર/ પાવર ઓફ એટન્નોથી અસ્તિત્વમાં આવેલ 5 0 વાર સુધીના આવાસો - સોસાયટીઓને રેંયુલરાઇઝ કરાશે.

12. પે એન્ડ યુઝ ચાર્જિસને રહેવાસીઓને પરવકે તેવા નિશ્ચિત કરવામાં આવશે.

પબ્લિક ટ્રાન્સપોર્ટ

01. સુરત, વડોદરા અને રાજકોટમાં મેટ્રો રેલ શારૂ કરાશે.
02. રાજ્ય પરિવહનની બસોની સંખ્યામાં વધારો કરી ભાડાનું નિયમન કરાશે.
03. શહેરોમાં બી.આર.ટી.એસ. ડટની પુનઃ સમીક્ષા કરીને નવી બસો ઉમેરાશે.
04. ખાનગી ટ્રાન્સપોર્ટ ઓપરેટરોના મુસાફરો માટે શહેરોમાં ખાનગી બસ સ્ટેશન બનાવાશે.
05. તમામ મહત્વના શહેરોમાં શહેરી બસ ટ્રાન્સપોર્ટ સર્વિસ શારૂ કરાશે.
06. સ્ટેટ ટ્રાન્સપોર્ટ બસોને સ્વચ્છ સલામત અને સગવડભરી મુસાફરી કિકાયતી ભાડાથી પ્રજાતક્ષી પસંદતરીકે વિકસાવવામાં આવશે.
07. ગ્રામીણ રીક્ષા-ઇક્કડાને સલામત ડિઝાઇન સાથે કાયદેસરતા આપવામાં આવશે અને તેમને છસા રાજમાંથી મુક્ત કરાશે.

ઘરનું ઘર

ઘરના ઘરની કાળવણી અને સરકારી કે અર્ધ સરકારી સંસ્થાઓ દ્વારા આવાસ નિર્માણ

01. કોંગ્રેસની સરકારનો બહેનોને 'ઘરનું ઘર' મળે તે માટે આગામી પાંચ વર્ષનો મુખ્ય ધ્યેય બની રહેશે.
02. આગામી પાંચ વર્ષમાં શહેરી વિસ્તારમાં રાજીવ ગાંધી આવાસ હેઠળ 25 લાખ અને ગ્રામીણ વિસ્તારમાં ઇન્ડિસ્ટ્રિયા આવાસ હેઠળ 10 લાખથી વધુ મકાનોનું નિર્માણ કરાશે. કોંગ્રેસ 8 મણનરપાલિકા અને 156 નગરપાલિકાઓમાં તથા 1 8 હજાર ગામોમાં મહિલાના નામે 'ઘરનું ઘર' આપશે.
03. તમામ ઘરોની કાળવણી મહિલાઓના નામે કરાશે. કાળવણીમાં એકલ મહિલા, ત્વક્તા, વિધવા, દિવ્યાંગ અને વૃદ્ધાને પ્રથમ પસંદગી.
04. છેલ્લાં 30 વર્ષમાં ટીપી અમલીકરણ અને વિવિધ પ્રોજેક્ટના કારણે બેઘર કરી દેવાયેલા ઝૂપડાવાસીઓને નવા આવાસોની કાળવણીમાં પ્રાથમિકતા અપાશે.
05. લો ઇન્કમ ગ્રુપના આવાસોમાં શક્ય હોય ત્યાં સુધી ચાર માળના લો રાઇઝ મકાનો બનાવાશે.
06. મોટી સંખ્યામાં આવાસોના નિર્માણ માટે શહેરી જમીન ટોચ મર્યાદા, ફાજલ જમીનનો 100 ટકા ઉપયોગ ઉપરોક્ત હેતુ માટે કરાશે.
07. પોતાનું મકાન નથી એવા તમામ રેશનકાર્ડધારકોને ઘરનું ઘર આપવા ગુજરાત હાઉસિંગ બોર્ડને સંકિય કરાશે.
08. તમામ શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારમાં 31-12-2022 સુધીમાં ઝૂપડા-ચાલીમાં વસવાટ કરતાં તમામ પરિવારોનો સરવે કરીને પુખ્ત પરિણિત પુત્રને અલગ વ્યક્તિ ગણીને નોંધણી કરાશે ઉપરાંત કાળવણી માટેના વ્યવહાર ધોરણો નક્કી કરાશે. તે માટે અલગ કેટેગારીનું લિસ્ટ બનાવી જાહેર કરાશે.
09. ગામતળમાં વસવાટ કરતાં ભૂમિહીન પરિવારોને વસવાટના છક્ક આપી ગ્રામીણ વિસ્તારમાં ખરાબાની જમીન અપાશે.
10. સરકારી અર્ધ સરકારી અને યુએલસીની જમીન ઉપર વસવાટ કરતાં ઝૂપડાવાસીઓને શક્ય હોય ત્યાં સુધી તે જ સ્થળે પુનઃવસવાટ કરવામાં આવશે. અન્યથા વૈકિલ્ફક જગ્યા કાળવાશે.
11. શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારમાં ઘર વિષેણાંઓનું સરવે કરી રાહતદરે વ્યાજ અને છસાની વ્યવસ્થા.
12. જનભાગીદારી યોજનાઓની સમીક્ષા અને બિલડરો-ડેવલોપર્સને જમીન આપી દેવાને બદલે તમામ જમીનનો આવાસ નિર્માણ માટે ઉપયોગ કરાશે.

13. સરકારી અર્ધ સરકારી માલિકીની જમીનમાં રી-ડેવલપમેન્ટની હાલની યોજનામાં ફાજલ થતી જમીનનો ઉપયોગ પણ ગરીબ-નબળા વર્ગના આવાસો માટે જ કરાશે.
14. બીજુ કોઇ શરતો સાથે જોક્યા વગર 25 ચોરસ મીટર સુધીના રહેણાંકો માટે વીજળીનું કનેક્શન ઓન ડિમાન્ડ આપવામાં આવશે.
15. શહેરી - ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં વધુમાં વધુ ઇડબલ્યુએસ અને એલઆઈજી આવાસોનું નિર્માણ કરાશે.
16. 50 વર્ષ સુધી ટકી રહે તેવા આવાસોની ડિગ્રાઇન બનાવવામાં આવશે.
17. હિતધારકોની ભાગીદારી સાથેનું સુપરવિઝન દાખલ કરાશે.

ઇડબલ્યુએસ - સ્લેમ કવાર્ટ્સ - એલઆઈજી - સીએમએવાય - પીએમએવાય જેઅનયુઆરએમ આવાસોની જાળવણી - સમારકામ - સુવિધા

01. આ આવાસોના મેદિન્ટેન્સની સંપૂર્ણ જવાબદારી કોપોરેશન-મ્યુનિસિપાલિટી સંભાળણે અને ખર્ચ માટે પ્રોપર્ટી ટેક્સમાં અથવા માસિક રીતે રકમ લાઈટબિલમાં ઉઘરાવવાની વ્યવસ્થા કરાશે.
02. શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં વધુને વધુ ઇડબલ્યુએસ અને એલઆઈજી આવાસોનું નિર્માણ.
03. જનભાગીદારી યોજનાનું રિવ્યૂ કરી બિલ્કરો-ડેવલપર્સને જમીન આપવાને બદલે તમામ જમીનનો આવાસ નિર્માણ માટે ઉપયોગમાં લેવાશે.
04. શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારના ધરવિહોણાનો સરવે, યાદીની ચકાસણી અને સરળ પરવકે તેવા ડાઉન પેમેન્ટ, સબસિડી, રાહત દરે વ્યાજ અને છસ્ત આપવામાં આવશે.
05. ઇડબલ્યુએસ-એલઆઈજી આવાસમાં સમાજના તમામ નાગરિકોને સબસિડીની ચુકવણી કરાશે.
06. ગ્રામીણ-શહેરી વિસ્તારમાં સરકારી/ અર્ધ સરકારી જમીનો પર વસવાટ કરતાં નાગરિકો અને નાના ધંધારીઓને સ્થળ ઉપર-વૈકિલ્પક વ્યવસ્થા/ જગ્યા - આપવામાં આવશે.
07. રિડેવલપમેન્ટ માટે 75 ટકા રહીશોની નોટરાઇડ સંમતિ કરજિયાત કરાશે તેમ જ રિડેવલપમેન્ટની જરૂરિયાત માટે નામાંકિત સ્ટ્રક્ચર ઇજનેર-સંસ્થાના પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાના રહેશે.
08. દરેક શહેરમાં ધરવિહોણા, ચાલી, ઝૂપડાવાસીઓનો મતદાર યાદી સરવે પેટર્ન પર સરવેની ચોક્સાઈ કરાશે.
09. હાલની કાળવણી માટે 2010ના પુરાવાની કટ ઓક તારીખને બદલીને 31-12-2020 કરાશે. તેમજ જે તે સ્થળને બદલે તેઓની જૂની જગ્યાના ઝૂપડાના પુરાવાને પણ ધ્યાનમાં લેવાશે.
10. બીજુ કોઇ શરતો સાથે જોક્યા વગર 25 ચો.મી. સુધીના રહેણાંક માટેના ઝૂપડાઓને વીજળીનું જોડાણ 'ઓન ડિમાન્ડ' અપાશે.
11. શહેરી જમીન પર વસવાટ કરતાં ઝૂપડાવાસીઓને ધરવિહોણાં કરવામાં નહીં આવે. તેઓ પાત્રતા ધરાવતા હોય તે વિકલ્પે જગ્યા આપાશે. અન્યથા તેઓને બીજુ જગ્યાએ પ્રાથમિક સુવિધાઓ સાથે સ્થળાંતરિત કરાશે.
12. સરકારી જમીન પર વસવાટ કરતાં ઝૂપડાવાસીઓને ધરવિહોણાં કરવામાં નહીં આવે. તેઓ પાત્રતા ધરાવતા હોય તે વિકલ્પે જગ્યા આપાશે. અન્યથા તેઓને બીજુ જગ્યાએ પ્રાથમિક સુવિધાઓ સાથે સ્થળાંતરિત કરાશે.

10 પંચાયતી રાજ - ગ્રામ વિકાસ - મહેસૂલ - સહકાર

પંચાયતી રાજ

01. પંચાયતી રાજને સુદ્રદ કરવા 'રાજીવ ગાંધી પંચાયતી રાજ સુધારણા અને સુદ્રઢીકરણ સમિતિ'ની રચના કરાશે.
02. ભાજપ દ્વારા પંચાયતો પાસેથી છીનવી લેવાયેલ સત્તા અને કાર્યો તેમને પાછા સુપરત કરાશે.
03. બિનવપરાણી ગ્રાન્ટને પરત લઈ લેવાની સત્તા જે છીનવી લેવામાં આવી છે તે પરત કરાશે.
04. તાલુકા અને જિલ્લા પંચાયતના ચૂંટાયેલા સલ્યોને માનદ વેતન અપાશે.
05. ગૌચરની લ્હાણી કરવા પર તાત્કાલિક પ્રતિબંધ મૂકાશે.
06. મનરેગામાં ભાષાયાર અટકાવી સમયસર ચૂકવણું થાય તે માટે અગ્રીમતા અપાશે.
07. ભૂમિહીન ગ્રામીણ મજૂરોને ધરથાળના પ્લોટ અપાશે.
08. પંચાયત - નગરપાલિકાના તમામ વર્ગના કર્મચારીઓની કોન્ટ્રાક્ટ પ્રથા બંધ કરી કાયમી ભરતી કરાશે.
09. ગ્રામ સેવકો ગામમાં જ રહે તે માટેના અસરકારક નિયમો બનાવી તેમને માટે રહેણાંકની સુવિધા પૂરી પડાશે.
10. જમીનની સેટેલાઈટ માપણી રદ કરી ચોક્સાઈ સાથે પુનઃમાપણી કરાશે.
11. વીસીઓ ની કામની જવાબદારી નિશ્ચિત કરી તેઓને સંભાનજનક મહેનતાણું અપાશે.
12. ગ્રામ સેવક અને તલાટી કમ મંત્રીની જવાબદારી અને સ્કેલ નિશ્ચિત કરાશે.

ગ્રામ વિકાસ

01. દરેક ગામમાં નીચેની પ્રાથમિક નાગરિક સુવિધાઓ આપવામાં આવશે.
02. વોટર વર્કસ- નળથી ઘર ઘર પાણી, પાકા રસ્તા અને સ્ટ્રીટ લાઇટ, ઓપન પ્લે ગ્રાઉન્ડ.
03. પાકી નાળી/ બંધ/ ભૂગર્ભ ગાર્ટર, રસ્તાની સાક્ષાત્કાર અને કચરાના નિકાલ માટે કમ્પોસ્ટ પ્લાન્ટ.
04. બાલભવન, બાલ કિડાગણ, જિમ/ વ્યામશાળા, કોમ્યુનિટી હોલ તથા લાયબ્રેરી બનાવાશે.
05. ગંદા પાણીના શુદ્ધિકરણ માટે સુઅેઝ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ તથા લેન્ડ ફીલ સાઇટ બનાવાશે.
06. ઉપરોક્ત તમામ સુવિધાઓ માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા 100 ટકા ગ્રાન્ટ ઉપલબ્ધ કરવાશે.
07. ગામડાઓમાં પોલીસ પટેલોની ફરીથી નિમણું કરાશે.

સહકાર

01. રાજ્યની સહકારી પ્રવૃત્તિને પક્ષીય રાજકારણ અને રાજીકીય દખલથી મુક્ત કરવામાં આવશે.
02. સહકારી મંડળોની ચુંટણી નિષ્પક્ત અને સમયસર થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા કાયદામાં સુધારો કરાશે.
03. સહકારી મંડળ / કેડરેશનની સએચ સંખ્યા / ચોક્કસ ટન્નાઓવર ધરાવતી મોટી ઉત્પાદક મંડળોની ચુંટણીઓ 'રાજ્ય ચુંટણી પંચ' ને સૌંપવા માટે સ્ટેક હોલ્કર્સ સાથે વિચારના કરવામાં આવશે.
04. ચોક્કસ સએચ સંખ્યા / ટન્નાઓવર ધરાવતી સંસ્થાઓના કર્મચારીઓની ભરતી માટે સ્વાયત્ત રાજ્ય સહકારી કર્મચારી ભરતી બોર્ડ બનાવવામાં આવશે.
05. દક્ષિણ ગુજરાતની માંદી પડેલ કો. ઓપરેટીવ ક્ષેત્રની સુગર મિસનનું પુનઃવસન પુનઃજીવિત કરવાની કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.
06. સહકારી પ્રવૃત્તિને મજબૂત બનાવવા અને પારદર્શક વહીવટ માટે કો. ઓપરેટીવ એક્ટની જોગવાઈઓનો અસરકારક અમલ કરવામાં આવશે/પગલાં લેવામાં આવશે.

મહેસૂલ

01. રાજ્યમાં બાંધકામ ઉધોગને પ્રોત્સાહન આપવા જમીનના કાયદાઓને સરળ બનાવવામાં આવશે.
02. રહેણાક, ઉધોગ, વાણિજ્ય તેમજ અન્ય હેતુ જમીનની સરળ ઉપલબ્ધી થાય, ખેડૂતો સીધા બિન ખેડૂતોને વેચાણ કરી શકે તે માટે N.A.ના નિયમો સરળ બનાવવામાં આવશે.
03. કુટુંબના વિલાજન સાથે માલિકી હક્કની એન્ટ્રીની પ્રક્રિયા સરળ બનાવવામાં આવશે.
04. વારસાઈ અને જમીનના ટુકડાઓની તેમજ મિલકત ટ્રાન્સફરની રેવન્યુ રેકોર્ડ એન્ટ્રીના નિયમોને સરળ બનાવવામાં આવશે.
05. મહેસૂલ ખાતામાં થતાં વિલંબ અને કનંગાતને નિવારવા જિલ્લા કલકટરશ્રી દ્વારા પ્રતિ માસ "લોક દરબાર" આયોજિત કરવામાં આવશે.
06. નાગરિક અધિકાર કાયદાનો અસરકારક અમલ કરવામાં આવશે. 'નાગરિક અધિકાર'ના નિયમો અને તે માટેની કાર્યવાહી એપેલેટ તેમજ વિલંબ માટેની જવાબદારી માટે શિક્ષાત્મક પગલાંઓની જોગવાઈ કરવામાં આવશે.
07. આ માટે રેવન્યુ વિભાગમાં દરેક સ્તરે આરટીઆઇની તર્જ પર નાગરિકોની ફરિયાદના ઉકેલ માટે 'નાગરિક અધિકાર કમિશનર'ની ન્યાયિક એપેલેટ વ્યવસ્થા ઊભી કરવામાં આવશે.
08. રાજ્યમાં બાંધકામ ઉધોગને પ્રોત્સાહન, 'ધરનું ધર' અને એફોર્ક્સબલ હાઉસીંગ માટેની જમીનની જરૂરત, શહેરોના વિકાસમાં જાહેર હેતુ માટેની જમીનની જરૂરતો, ગૌચરની જમીનની સુરક્ષા, ખેડૂતોના હિતની સુરક્ષા, જૂની-નવી શરતોની આંટીઘૂંઠી તેમજ મહેસૂલ ખાતામાં વ્યાપેલા ભારે ભાષાચાર અને શિથિલતા ડામવા, જમીન અંગેના કાયદાઓમાં સંશોધન જરૂરી બન્યું છે.
09. આ સમગ્ર મહેસૂલ અને જમીન કાયદાઓનો સર્વગ્રાહી રીવ્યુ જરૂરી બનેલ છે, ઉપરોક્ત ધ્યેયોને લક્ષ્યમાં રાખી 'રાજ્ય જમીન કાયદા સુધારણા કમીશનની રચના' કરવામાં આવશે.
10. મહેસૂલના દરની સમીક્ષા કરવામાં આવશે. નાની રકમના મહેસૂલની માફી માટે વિચારના કરવામાં આવશે.

11 સમાજ કલ્યાણ - સચાક્તિકરણ - અન્ય પદ્ધત જાતિ (ઓબીસી) - એનટી-ડીએનટી, અનુસુચિત જાતિ - અનુસુચિત જનજાતિ - ઇબીસી - લદુમતી અને ભાખાકીય લદુમતી - દિવ્યાંગ - સિનિયર સિટીઝન્સ

** અન્ય પદ્ધત જાતિ (OBC) **

બંધારણીય અધિકાર

01. ગુજરાતના વંચિત અને શોષિત સમાજના લોકોના કલ્યાણ માટે અને વિવાદોના કાયમી નિવારણ હેતુ કોંગ્રેસ સરકાર કાયમી 'અનામત આયોગ'ની રચના કરશે.
02. જાતિ આધારિત વસ્તી ગણતરી માટે કાર્યવાહી કરશે.
03. આ સમાજની વસ્તી ગણતરીના આધારે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓમાં ચૂંટણીમાં આ સમાજના લોકોને માટે ભાજપ દ્વારા રદ કરવામાં આવેલ અનામત પુન: લાગુ કરશે.
04. આ સમાજના સર્વાંગી વિકાસ માટે વસ્તીના ધોરણે બજેટ ફાળવાશે અને તેને સબ પ્લાનની જોગવાઈ લાગુ કરશે.
05. પદ્ધતમાં અતિપદ્ધત અને ગરીબમાં અતિગારીબ પરિવારોને સમાજ કલ્યાણ યોજનાઓ અને ભરતીમાં ચડતા કમથી અગ્રીમતા આપી અંત્યોદયના સિદ્ધાંતનો અમલ કરશે.
06. આ સમાજના સર્વાંગી વિકાસ માટે વસ્તીના ધોરણે બજેટ ફાળવાશે અને તેને સબ પ્લાનની જોગવાઈ લાગુ કરશે.
07. પદ્ધતમાં અતિપદ્ધત અને ગરીબમાં અતિગારીબ પરિવારોને સમાજ કલ્યાણ યોજનાઓ અને ભરતીમાં ચડતા કમથી અગ્રીમતા આપી અંત્યોદયના સિદ્ધાંતનો અમલ કરશે.

સામાજિક સચાક્તિકરણ

01. ઓબીસીના જુદા જુદા સમાજના કલ્યાણ અને ઉત્કર્ષ માટે પદ્ધત વર્ગ વિકાસ નિગમને રૂ. 10,000 કરોડનું બજેટ ફાળવાશે તેમાંથી 20 ટકા રકમ એન. ટી. ડી. એન. ટી. સમાજ માટે અને અન્ય સમાજોના નિગમોને આપવામાં આવશે.
02. આ સમાજમાં અતિપદ્ધત જાતિઓને અતિગારીબ પરિવાર યોજનાનો લાભ આપશે.
03. અભાર વર્ષ પૂર્ણ કરેલ દીકરીઓને લગ્નપ્રસંગે મંગળસૂત્ર માટે રૂ. 25,000 ની રકમ.
04. કુંપરબાઈનું મામેરું યોજના હેઠળ રૂ. 51,000 ની સહાય આપશે.

નોકરી - રોજગાર

01. સરકારી / અર્ધ સરકારી કર્મચારીઓની ભરતીમાં કોન્ટ્રાક્ટ પ્રથા / આઉટ સોર્સિંગ નાભૂદ કરી કાયમી ભરતી કરાશે અને જ્યાં સુધી આ સુધારા સંપૂર્ણપણે અમલ ન થાય ત્યાં સુધી ભરતીમાં અનામતની જોગવાઈનો અમલ કરાશે.
02. પગારના ચેક સરકાર તરફથી સીધા બેન્ક ખાતામાં જમા થશે
03. સરકારી નોકરીઓમાં અનામત બેકલોગનો અમલ કરાશે
04. અર્ધ સરકારી સંસ્થા/જાહેર સાહસો /સરકારની માલિકીની / પેટા કંપનીઓ / સહકારી ક્ષેત્રમાં અનામતનો અમલ કરાશે.
05. વિશ્વકર્મા હુનર નિર્માણ યોજના વારસાગત હુનર ધરાવનાર સમાજોના યુવાનોને હુનર વિકાસ માટે પ્રોત્સાહનો અને આર્થિક સહાય.
06. દરેક શહેર, તાલુકા મથકે પરંપરાગત કારીગરોને સ્વરોજગારી માટે જીઆઈડીસી વસાહતોનું નિર્માણ.
07. આ સમુદ્દ્રયના લોકોને શહેરમાં સ્વરોજગાર માટે વેન્ડર્સ એક્ટ હેઠળ આવરી લેવાશે.
08. આ સમાજની વ્યવસાયિક મહિલાઓને હળવી શરતો - રાહતના વ્યાજ દરે લોનની વ્યવસ્થા કરાશે.

જમીન મકાન ફાળવણી

01. જમીન વિધોણા અને અતિ ગરીબ આ સમાજના નાગરિકોને ખેતીની જમીન અને રહેણાંક માટે ઘર થાળની જમીન આપાશે. જેમાં પદ્ધતપણાના મૂલ્યાંકન આંક અને આર્થિક સ્થિતિ ધ્યાને લેવાશે.
02. પાકા મકાનો બાંધવા માટે રૂ. 3.3 લાખ સુધીની લોન / સહાય આપાશે.
03. તમામ જિલ્લા / તાલુકા મથકે પદ્ધત જાતિના સમૂહો માટે સાર્વજનિક કોમ્યુનિટી હોલ બનાવવા રાહતદરે સરકારી જમીન, રાહત દરની લોન અને સહાય આપવામાં આવશે.

શિક્ષણ - આરોગ્ય

01. આ સમાજના તમામ નાગરિકોને રાજીવ ગાંધી અકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ ૩.૫ લાખનો વીમો, પરિવારના દરેક સભ્યને આરોગ્ય માટે ૩.૧૦ લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કે.જી.થી પી.જી. સુધી કંન્યા શિક્ષણ સંપૂર્ણ ફી તેમજ દીકરાઓ માટે રાહતદારની / સંપૂર્ણ ફી માફી.
02. જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને શિક્ષણ ખર્ચ માટે ૩. ૫૦૦/- થી ૨૦,૦૦૦/- ની સ્કોલરશીપ અપાશે.
03. પાછયપુસ્તક મંડળ ફરી કાર્યાન્વિન્ન કરી જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને વિનામૂલ્યે / રાહતદરે પાછયપુસ્તકો અપાશે.
04. આ સમાજના યુવક-યુવતીઓ માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે તૈયારી કરવા પેકેજ અપાશે.
05. દરેક તાલુકામાં છાત્રો માટે આંબેડકર હોલ, છાત્રાલય અને ગ્રંથાલય બનાવાશે.
06. આ જાતિના શિક્ષકો અને વાલીઓના પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે નાગરિક અધિકાર કમિશન અન્વયે આવરી લેવામાં આવશે.
07. આ સમાજની સાર્વજનિક સ્કૂલ, કોલેજ, નિવાસી શાળા, છાત્રાલયના નિર્માણ માટે રાહત દરે જમીન, હળવા દરે લોન અને સહાય

એન.ટી.ડી.એન.ટી.

01. વિચરતી- વિમુક્ત જાતિ માટે રાખ્યી કમિશનના રિપોર્ટનો અભ્યાસ કરી તેની ભલામણોનો અમલ કરવામાં આવશે.
02. જાતિ પ્રમાણપત્રોના નિયમો સરળ બનાવાશે, પ્રમાણપત્ર વિહોણાને જાતિ પ્રમાણપત્ર અપાશે.
03. કેન્દ્રની જાતિની યાદીમાં 'દેવીપૂજક' શબ્દ ઉમેરાય એ માટે કાર્યવાહી.
04. આ જાતિના પરિવારોને પોલીસ હેરાન ન કરે એ માટે નક્કર પગલાં ભરાશે.
05. અગાઉની કોંગ્રેસ સરકાર દ્વારા દેવીપૂજક સમાજને જે લાભો અપાયા હતા તે હાલમાં પાછા લઈ લેવામાં આવ્યા છે તેને ફરી પ્રસ્થાપિત કરવાની કાર્યવાહી કરાશે.
06. પોલીસ સરેશનમાં એક.આઈ.આર. માં જાતિ નહીં પણ અટક લખવા કાયદાકીય વ્યવસ્થા કરાશે.
07. નવી ભરતી થયેલા પોલીસ અધિકારીઓને આ સમાજની સ્થિતિ અંગે ખાસ તાલીમ અપાશે.

રહેણાંક

01. વિચરતી-વિમુક્ત જાતિના ઘરવિહોણા પરિવારોને પ્લોટ અને આવાસની વ્યવસ્થા અપાશે.
02. ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં વર્ષોથી રહેતા આ સમાજના લોકો પાસે રહેણાંકના માલિકી દસ્તાવેજ ન હોય તો જે તે વ્યક્તિના નામે રેગ્યુલરાઇઝ કરાશે.
03. આ સમાજના ઝૂંપડામાં રહેતા લોકોને પાકા મકાનો બનાવી અપાશે.
04. શહેરી વિસ્તારમાં ઘરવિહોણા આ સમાજના નાગરિકોને ઘરનું ઘર યોજનામાં અગ્રીમતા અપાશે.

રોજગાર - વ્યવસાય

01. ઝૂંપડા અને કાચા ઘરોમાં રહેતા પરિવારોને બીપીએલ અથવા અંત્યોદય રેશનકાર્ડ અપાશે.
02. કોંગ્રેસ સરકાર દ્વારા બનાવાયેલ સ્ટ્રીટ વેન્ડર્સ એક્ટ લાગુ કરાશે.
03. આ સમાજની મહિલાઓને હળવી શરતોને આધિન વ્યાજ દરે લોનની વ્યવસ્થા કરાશે.
04. આ સમાજના લોકોને સહકારી મંડળી બનાવી સામુહિક હુનર માટે જમીન અને હળવા દરની લોન તેમજ સહાય કાળવાશે.
05. એમના રોજગાર માટે મંડળી બનાવી સામુહિક હુનર માટે જમીન અને હળવા દરની લોન તેમજ સહાય કાળવાશે.

શિક્ષણ - આરોગ્ય

01. આ સમાજના તમામ નાગરિકોને રાજીવ ગાંધી અકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ ૩.૫ લાખનો વીમો, પરિવારના દરેક સભ્યને આરોગ્ય માટે ૩.૧૦ લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કે.જી.થી પી.જી. સુધી કંન્યા શિક્ષણ સંપૂર્ણ ફી તેમજ દીકરાઓ માટે રાહતદારની / સંપૂર્ણ ફી માફી.
02. જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને શિક્ષણ ખર્ચ માટે ૩. ૫૦૦/- થી ૨૦,૦૦૦/- ની સ્કોલરશીપ અપાશે.

** અનુસુચિત જાતિ (SC) **

બંધારણીય અધિકાર

01. રાજ્યમાં સામાજિક ન્યાય અને અધિકાર માટે એસ.સી.કમિશનની રચના.
02. વિશેષ સમિતિની રચના કરી ગુજરાતને આલડછેટમુક્ત રાજ્ય બનાવાશે.
03. એટ્રોસિટી કાયદાના અમલ માટે પગલાં તથા દરેક જિલ્લામાં ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટની રચના.
04. ઊના (મોટા સમફિયાણ) જેવા અભ્યાસના કેસમાં કેસોની તપાસ માટે સીટની રચના, દોષિતોને સજા અને અસરગ્રસ્તોને ન્યાય અપાશે.
05. ઊના આંદોલન અને અન્ય આંદોલનોમાં દલિતો પર થયેલા કેસોની સમિક્ષા કરી પરત ખેંચાશે.
06. હિજરતી જાહેર કરેલ પરિવારોને પુનઃવસનનું પેકેજ.
07. માથે મેલું ઉપાડવાની અમાનવીય પ્રથાને નાબૂદ કરાશે.
08. ગારર સફાઈ માટે આધુનિક સાધનો અને ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ.

સબસેમ પ્લાન બજેટ ફાળવણી - સામાજિક વ્યાય

01. રાજ્યના બજેટમાં અનુસુચિત જાતિના માટે કુલ બજેટમાં સાત ટકા રકમ અનામત રહાશે.
02. આ 7 ટકા રકમ ખાસ અંગભૂત યોજનામાં ફાળવી 100 ટકા ખર્ચ તેમન કલ્યાણ માટે કરાશે. આ અંગે વિધાનસભામાં કાયદો બનાવાશે.
03. નગરપાલિકા - કોર્પોરેશનમાં સામાજિક વ્યાય સમિતિઓની રચના કરાશે.
04. અનુસુચિત જાતિના તમામ ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયોના સ્ટાફને સન્માનજનક પગાર અને ભોજન ગ્રાન્ટની સમીક્ષા કરાશે.
05. તમામ ગ્રામ પંચાયતમાં અનુસુચિત જાતિના વિકાસ માટે અલગથી ગ્રાન્ટ ફાળવાશે.

સામાજિક સશક્તિકરણ

01. પછાતમાં અતિપણાત અને ગરીબમાં અતિગરીબ પરિવારોને સમાજ કલ્યાણ યોજનાઓ અને ભરતીમાં ચડતા ક્રમથી અગ્રીમતા આપી અંત્યોદયના સિદ્ધાંતનો અમલ કરાશે.
02. આ સમાજમાં અતિપણાત જાતિઓને અતિગરીબ પરિવાર યોજનાનો લાભ અપાશે.
03. અઢાર વર્ષ પૂર્ણ કરેલ દીકરીઓને લગ્નપ્રસંગે મંગળસૂત્ર માટે 3.25,000/- ની રકમ.
04. કુંપરબાઈનું મામેરું યોજના હેઠળ રૂ. 51,000 ની સહાય અપાશે.
05. દલિત વિસ્તારોમાં સામાજિક પ્રસંગો માટે આંબેડકર હોલનું નિર્માણ.
06. દલિત સાહિયકારો તેમજ કલાકારોને અપાતી ગ્રાન્ટની સમીક્ષા કરી વધારો થશે.
07. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરના વિચારો દલિત સાહિયના પ્રચાર માટે સહયોગ.

સકાઈ કામદારો- વાલિંકી સમાજના હક્કોનું રક્ષણ

01. પાંચ વર્ષથી હુંગામી કરજ બજાવતા તમામ સકાઈ કામદારોને કાયમી કરાશે.
02. એક પણ સકાઈ કામદારને ગટરમાં ઉત્તર્યું ન પડે તેવા આધુનિક સાધનો લવાશે.
03. કરજ દરમિયાન મૃત્યુ પામેલ સકાઈ કામદારને તાકિદે યોગ્ય વળતર અને પરિવારને રહેમરાહે નોકરી અપાશે.
04. સમગ્ર રાજ્યમાં વસતીના ધોરણે સકાઈ કામદારોનું નવું મહેકમ ઊભું કરાશે.
05. ગ્રામ પંચાયત - નગરપાલિકાના સકાઈકર્મીઓનો સ્કેલ સરકાર નક્કી કરશે.
06. મૃત પણુંઓના નિકાલ સહિત પરંપરાગત ચર્મ વ્યવસાય છોડવા માંગતા આ સમાજના લોકોને સ્વનિર્ભર બનાવવા ખાસ યોજના બનશે.
07. કચરો, કાગળ, પ્લાસ્ટિક વીણતી બહેનોના પુનઃ વસન માટે વિશેષ યોજના બનશે.
08. સકાઈકર્મીઓ ઘરવિહોણા ભાઈ-બહેનો માટે આવાસોનું નિર્માણ થશે.
09. તમામ સકાઈ કામદારોને સમયસર વેતન માટે ચોકકસ વ્યવસ્થા હાથ ધરાશે.
10. તમામ સકાઈકર્મીઓના કવાર્ટસને સમારકામ કરાશે, જરૂર હશે ત્યાં નવા બનશે.

જમીન - મકાન ફાળવણી

01. જમીન વિહોણા દલિતોને ખેતીલાયક જમીન અને ઘર વિહોણા દલિતોને ઘરથાણની જમીન / પાકા આવાસોની વિના મૂલ્યે ફાળવણી.
02. આ સમાજના ભૂમિહીન ખેતમજૂરોને જમીન / મકાન ફાળવી બહેનોના નામે કરાશે.
03. ઘરથાળ માટે જમીન ન હોય તો નવું ગામતળ કરીને પ્લોટ ફાળવાશે.
04. ઇન્દ્રા આવાસ અને આંબેડકર આવાસની રકમ વધારીને ત્રણ લાખ સુધી કરાશે.
05. આંબેડકર આવાસ અને ઇન્દ્રા આવાસની પીડબલ્યુઆર-2019ની યોજના કરી ચાલુ કરાશે.

શિક્ષણ અને આરોગ્ય

01. દરેક તાલુકામાં આ સમાજના છાત્રો માટે આંબેડકર હોલ, છાત્રાલય અને ગ્રંથાલય બનાવાશે.
02. આ જાતિના યુવક-યુવતીઓ માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે તૈયારી કરવા પેકેજ અપાશે.
03. જરૂરતમંદ દરેક બાળકને પાછયપુસ્તકો વિના મૂલ્યે રાહત દરે અપાશે.
04. પાછયપુસ્તક મંડળ ફરી કાર્યાન્વિત કરાશે.
05. આ જાતિના શિક્ષકો અને વાલીઓના પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે નાગરિક અધિકાર કમિશન અન્વયે આવરી લેવામાં આવશે.
06. આ સમાજના તમામ નાગરિકોને રાજીવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ રૂ. 5 લાખનો અક્સમાત વીમો, પરિવારના દરેક સાલ્યોને આરોગ્ય માટે રૂ. 10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ક્રી સારવાર / તપાસ / દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કન્યા શિક્ષણ સંપૂર્ણ ફી માફી અને દીકરાઓ માટે રાહતદારની ફી / સંપૂર્ણ ફી માફી.
07. જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને શિક્ષણ ખર્ચ માટે રૂ. 500/- થી 20,000/- ની સ્કોલરશીપ અપાશે.
08. આ સમાજની સાર્વજનિક સ્કૂલ, કોલેજ, નિવાસી શાળા, છાત્રાલયના નિર્માણ માટે રાહત દરે જમીન, હળવા દરની લોન અને સહાય.

નોકરી-વ્યવસાય

01. સરકારી નોકરીઓમાં અનામત બેકલોગનો ત્રણ માસમાં અમલ કરાશે.
02. અર્ધ સરકારી સંસ્થા/જાહેર સાહસો /સરકારની માલિકીની / પેટા કંપનીઓ /સહકારી કોન્ટ્રાક્ટ અનામતનો અમલ કરાશે.
03. સરકારી / અર્ધ સરકારી કર્મચારીઓની ભરતીમાં કોન્ટ્રાક્ટ પ્રથા / આઉટ સોર્સિંગ નાબૂદ કરી કાયમી ભરતી કરાશે.
04. છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી હુંગામી ધોરણે કરજ બજાવતા સકાઈકર્મીઓને કાયમી કરાશે.
05. જ્યાં સુધી આ સુધારા સંપૂર્ણપણે અમલ ન થાય ત્યાં સુધી ભરતીમાં અનામતની જોગવાઈનો અમલ, પગારાના ચેક સરકાર તરકથી સીધા બેન્ક ખાતામાં જમાથશે.
06. ઉધોગ સાહસિકો, વેપારીઓ, મહિલાઓને ધંધા માટે હળવા દરની લોન અને સહાય.
07. મૃતપાય થયેલ હેન્ડલૂમ કોર્પોરેશન તથા ચર્મ ઉધોગ બોર્ડની પુનઃ કાર્યાન્વિત કરાશે.
08. સહકારી મંડળીઓને પુનઃ જીવિત કરાશે અને સરકારી ટેન્કરોમાં તેમને પ્રોત્સાહન અપાશે.

** અનુસ્થૂચિત જનજાતિ (ST) **

બંધારણીય અધિકાર

01. આદિવાસી જિલ્લાઓમાં શેડ્યુલ-5 ની જોગવાઈનો આદિવાસીઓના બંધારણીય અધિકારોના રક્ષણ માટે અમલ કરવામાં આવશે.
02. પેસા એકટ (Panchayat Extension to the Scheduled Areas Act) નો અમલ કરવામાં આવશે. જે અન્યથે ગ્રામ સભાને પ્રાકૃતિક સંશાધનોના વહીવટ માટેની સત્તા આપવામાં આવેલ છે.
03. ભૂરીયા સમિતિની ભલામણોનો અમલ કરી જેંગલની જમીન અને પ્રાકૃતિક તમામ સંશાધનોના ઉપયોગ માટે ગ્રામ સભાને સત્તા સૌંપવામાં આવશે..
04. ફોરેસ્ટ રાઇટ એકટનો અમલ કરવામાં આવશે. જે અન્યથે આદિવાસીઓને જેંગલની જમીનનાનો અધિકાર આપવામાં આવશે. એ માટેના પાત્રતા ધારવતા તમામ કેસોનો નિર્ણય કરવામાં આવશે.
05. રિજેક્ટ થયેલા કેસોને રિવ્યુ કરવામાં આવશે.
06. ભાજપ સરકાર દ્વારા આદિવાસી સમાજ માટે વપરાતા 'વનવાસી' અને 'વનબંધુ' શબ્દોને સરકારની તમામ યોજના અને રેકોર્ડમાંથી દૂર કરવામાં આવશે.
07. વેદાન્તા અને પાર-તાપી લીન્કેજ પ્રોજેક્ટને લગતી તમામ મંજૂરીઓ અને કાર્યવાહીને રદ/સમાપ્ત કરવામાં આવશે.

સબસેમ પ્લાન બજેટ કાળવણી - સામાજિક ન્યાય

01. સબ પ્લાનના નાણાં આદિવાસી સમાજના લાભાર્થીઓ માટે જ વપરાય તે માટે ખાસ કાયદો બનાવાશે.
02. નગરપાલિકા - કોર્પોરેશનમાં સામાજિક ન્યાય સમિતિઓની રચના કરાશે.
03. આદિવાસી વસતીના પ્રમાણમાં કુલ બજેટમાં 14 ટકા રકમ અનામત રખાશે અને સબ પ્લાનમાં પૂરતા પ્રમાણમાં રકમ કાળવવામાં આવશે.
04. બજેટમાં વધેલા નાણાં આવતા વર્ષ એ જ યોજના માટે કેરી ફોરવર્ક કરાશે.

સામાજિક સશક્તિકરણ

01. આદિવાસી વિકાસ કોર્પોરેશનને ફરી કાર્યરત કરાશે, આદિવાસી સમાજના આર્થિક અને સામાજિક ઉત્થાન માટે આ નિગમને 3. 2500 કરોડની કાળવાળી કરવામાં આવશે.
02. પછાતમાં અતિપછાત અને ગરીબમાં અતિગરીબ પરિવારોને સમાજ કલ્યાણ યોજનાઓ અને ભરતીમાં ચડતાકમથી અગ્રીમતા આપી અંત્યોદયના સિદ્ધાંતનો અમલ કરાશે.
03. શૈક્ષણિક અને અન્ય સરકારી યોજનામાં આવક મર્યાદા પાંચ લાખ સુધી કરાશે.
04. આ સમાજના જુદા-જુદા વિસ્તારોમાં બિરસા મુંડા કોભ્યુનિટી હોલ બનાવાશે.
05. આ સમાજના વિસ્તારોમાં સહકારી મંડળીઓના સેવાકેન્દ્રો ફરી શરૂ કરાશે.
06. આ સમાજના વિસ્તારમાં પૂર્વ પટ્ટીમાં તમામ ગામને સિંચાઈની વ્યવસ્થા, જરૂર પડે તો લિફ્ટ ઇન્જેશનથી પાણી અપાશે.
07. આ સમાજના દુબળા, કોલગા, પઢાર પરિવારોને વિવિધ યોજનાઓમાં અગ્રતા અપાશે.

નોકરી-વ્યવસાય

01. સરકારી નોકરીઓમાં નોકરીના રોસ્ટર ક્રમ અને ભરતીની સમીક્ષા દ્વારા પૂર્વવત સ્થિતિ બનાવાશે.
02. અર્ધ સરકારી સંસ્થા/જાહેર સાહસો /સરકારી માલિકીની / પેટા કંપનીઓ / સહકારી કોન્ટ્રાક્ટ અનામતનો અમલ કરાશે.
03. સરકારી / અર્ધ સરકારી કર્મચારીઓની ભરતીમાં કોન્ટ્રાક્ટ પ્રથા/આઉટ સોર્સિંગ નાબૂદ કરી કાયમી ભરતી કરાશે.
04. જ્યાં સુધી આ સુધારાનો સંપૂર્ણપણે અમલ ન થાય ત્યાં સુધી ભરતીમાં અનામતની જોગવાઈનો અમલ, પગારના ચેક સરકાર તરફથી સીધા બેન્ક ખાતામાં જમા થશે.
05. છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી હુંગામી ધોરણે ફરજ બજાવતા જેંગલ / અન્ય ખાતાના કર્મચારીઓ.
06. દસ વર્ષથી રોજમદાર તરીકે કામ કરતાં મજૂરોને કાયમી કરાશે.
07. આ સમાજના યુવક-યુવતીઓ માટે રોજગારી હેતુ કૌશલ્યવર્ધન કેન્દ્રોની સ્થાપના થશે.
08. આદિવાસી જિલ્લાઓમાં પછાત તાલુકાઓને અલગ તારવી ઉધોગોની સ્થાપના માટે પ્રોત્સાહન અપાશે.
09. વનઉપજના પ્રચાર અને વેચાણ માટે 'ગુજરાત વન ઉપજ' નામનું ઈ-પ્લેટફોર્મ બનાવાશે.
10. આ સમાજના યુવક યુવતીઓને સ્વરોજગાર માટે રાહતદરે ઘિરાણ સાથે સબસિડીની યોજનાનો લાભ મળશે.
11. રોજુ-રોટી માટે સ્થળાંતર કરતા આ સમાજના લોકોને ગામમાં જ રોજગારી આપવા મનરેગા યોજના ફરી શરૂ કરાશે અને સમયસર પેમેન્ટ મળશે.
12. જેંગલ વિસ્તારમાં વસવાટ કરતા આ સમાજને વૃક્ષ ઉછેર માટે પ્રોત્સાહન અપાશે.
13. અમુલની તર્જ પર બામ્બુ અને પેપર મિલના માધ્યમથી મોટી સંખ્યામાં રોજગારી સર્જનના પ્રચાર કરવામાં આવશે.

જમીન - મકાન કાળવણી / વારસાઈ / આવાસ / પુનઃસ્થાપન

01. ગામતળ / ખરાબાની / જંગલની જમીન પર વર્ષોથી રહેતા આદિવાસીઓને રહેણાકનો / માલિકીનો હક નિયમિત કરાશે, આદિવાસી ધરવિહોણા પરિવારોને 2027 સુધીમાં પાકું મકાન.
02. શહેરોમાં ધરવિહોણા આદિવાસીઓને પાક આવાસોની કાળવણી, ગ્રામીણ વિસ્તારમાં ધરથાણની જમીન, વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા સિવાય કોઇને પણ બેઘર કરાશે નહીં.
03. આદિવાસી પરિવારની વારસાગત જમીનોના નાના ટુકડાને પણ સર્વે નંબર આપવામાં આવશે.
04. સંયુક્ત માલિકીના પ્લોટમાં સરકારી યોજનાના લાભ માટે વીજ જોડાણ કે કેનાલનું પાણી મેળવવા વહીવટકર્તાની નિમણૂક માન્ય રહેશે.
05. આવાસ નિર્માણ સહાયની રકમ વધારીને ડિપિયા ત્રણ લાખ સુધી કરાશે.

હળપતિ આવાસ

01. હળપતિ વિકાસ બોર્ડને કરી શક કરાશે અને તેને બજેટથી રૂ. 1000 કરોડની કાળવણી કરાશે. જેનો ઉપયોગ મુખ્યત્વે હળપતિ આવાસના નિર્માણ માટે કરવામાં આવશે.
02. શહેરો અને ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં રહેતા હળપતિઓની કોલોનીને ટીપીમાં પાછલી અસરથી કાયમ કરાશે અને રહેણાક/માલિકીના હક અપાશે.
03. હળપતિના આવાસો ટીપી સ્કિમમાં સમાવાધ ગયા હોય તો પણ તેઓને માલિકીના ધોરણે પ્લોટ કાળવણી /તે જ જગ્યાએ પુનઃવસવાટના અધિકારી બનશે.
04. સરકારી /જંગલની જમીન પર વસતા હળપતિ આવાસોને નિયમિત કરાશે.

શિક્ષણ અને આરોગ્ય

01. આદિવાસી વિધાર્થીઓના શિક્ષણ માટે શાળા, કોલેજ, આશ્રમશાળા અને છાત્રાલયોનું નિર્માણ.
02. સાર્વજનિક સ્કૂલ, કોલેજ, આશ્રમ શાળા, છાત્રાલયના નિર્માણ માટે જમીન અને નાણાકીય સહાય.
03. આ સમાજના તમામ નાગરિકોને રાજીવ ગાંધી અકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ રૂ. 5 લાખનો અકસ્માત વીમો, પરિવારના દરેક સંયોગે આરોગ્ય માટે રૂ. 10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર/તપાસ/દવાઓ.
04. બાળકોના શિક્ષણ માટે કે.જી. થી પી.જી. સુધી કંન્યા શિક્ષણમાં સંપૂર્ણ ફી માફી અને દીકરાઓ માટે રાહતદારની ફી/સંપૂર્ણ ફી માફી.
05. જરૂરતમંદ વિધાર્થીઓને શિક્ષણ ખર્ચ માટે રૂ. 500/- થી રૂ. 20,000/- ની સ્કોલરશીપ અપાશે.
06. આદિવાસી વિસ્તારોમાં શિક્ષણ અને આરોગ્ય સેવાના ખાનગીકરણ પર નિયંત્રણ.
07. આદિવાસી સમાજના યુવક-યુવતીઓ માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે તૈયારી કરવા પેકેજ.
08. પાછયપુસ્તક મંડળ કરી કાર્યાન્વિન્ત કરી જરૂરતમંદ દરેક છાત્રોને વિનામૂલ્ય-રાહતદરે પાછયપુસ્તકો.
09. આ સમાજના વિસ્તારોમાં છાત્રો માટે સ્કૂલ, કોલેજ અને આશ્રમશાળા બનાવાશે.
10. આ સ્કૂલ, કોલેજ, છાત્રાલય માટે સ્ટાફ અને શિક્ષકોની ભરતી કરાશે.

11. આ સમાજના છાત્રોને વિદેશ અલ્યાસ માટે સ્કોલરશીપ લોન અપાશે.
12. આ સમાજના તેજસ્વી તારલાઓ માટે 'જ્યોતિબા ફૂલે' શિષ્યવૃત્તિની જોગવાઈ કરાશે.
13. આ સમાજ માટે રોજગારલક્ષી શિક્ષણની અલગ વ્યવસ્થા ઊભી કરાશે.
14. આદિવાસી વિસ્તારમાં શિક્ષણનું સ્તર સુધારી શિક્ષકોની ખાલી જગ્યા ભરાશે.
15. આ સમાજના વિસ્તારોમાં નવી હાઇસ્કૂલો, કોલેજો, સરકારી ગ્રાન્ડ ઇંન એઝડ સાથે શક કરાશે.
16. નવા વર્ગખંડોની મંજૂરી અપાશે.
17. આ સમાજ માટે RTA કાયદાનો કસ્ક અમલ કરાશે.
18. આ જાતિના તમામ ગ્રાન્ટેડ છાત્રાલયો/ આશ્રમ શાળાના સ્ટાફને સન્માનજનક પગાર અપાશે અને લોજન ગ્રાન્ટની સમીક્ષા થશે.

અન્ય

01. વિશ્વ આદિવાસી દિવસ નવમી ઓગસ્ટની જાહેર રજા નિશ્ચિત કરવા માટે કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.
02. આદિવાસી વિસ્તારોમાં પ્રોજેક્ટ્સમાં કામ કરતાં શ્રમજીવીઓને અકસ્માત નિધન પામે ત્યારે સરકાર તરક્ખી આપવામાં આવતી સહાય તેના પરિવાર સુધી પહોંચતી નથી. જે માટે કોંગ્રેસ સરકાર આ સહાય પહોંચે તે માટેની યોક્કસ વ્યવસ્થા ગોઠવાશે.
03. ભાજપ શાસન દરમ્યાન રાજકીય આંદોલનો અને રાજકીય વેરલાવથી કરવામાં આવેલા ખોટા કેસોને ન્યાયિક રિવ્યુ કરી પાછ ખેંચી લેવામાં આવશે.
04. જંગલ વિસ્તારોમાં થતાં ગેરકાયદેસર માઇનિંગ અને લાકડાની યોરી રોકવા /બંધ કરી કસ્ક પગલાં ભરાશે અને જન ભાગીદારી. ખાણ માફિયાઓ / તસ્કરો સામે કસ્ક પગલાં લેવાશે.
05. આ સમાજના નાગરિકો પર થયેલા અત્યાચારોના કેસોની તપાસ માટે સીટની રચના કરાશે.
06. આ સમાજના જે લોકો કોરોનામાં નિધન પામ્યા છે તેમને ચાર લાખની સહાય અપાશે.
07. આદિવાસી વિસ્તારોમાં પરિવાર્દીં દર મહિને પાંચ લીટર કેરોસીનની કાળવણી માટે કાર્યવાહી કરાશે.

** લઘુમતિ સમાજ **

બંધારણીય અધિકારો- કાયદાઓ

01. રાજ્યમાં વસતા તમામ લઘુમતિ અને ભાષાકીય લઘુમતીઓ માટે સલામતી અને સુરક્ષાની ગેરન્ટી.
02. લઘુમતી સમાજને નિશાન બનાવતા ગેરબંધારણીય કાયદાઓ / નિયમોનીની સમીક્ષા.
03. ટોળાંશાહી દ્વારા આચયરવામાં આવતી હિંસાને અટકાવવા કાયદાકીય જોગવાઈ.
04. વોડાનું રાજકીય સીમાંકન- ડિલિમિટેશન તરસ્થ / નિયમ અનુસાર કરવામાં આવશે.
05. બંધારણીય અધિકારોના રક્ષણ માટે કામ કરનાર કર્મચારીઓ સામેની બનાવતી પોલીસ ફરિયાદો માટે તપાસ સમિતિ રચાશે.

ગવર્નન્સ

01. સરકારમાં અલગ લઘુમતી મંત્રાલય રચાશે.
02. રાજ્ય માનવ અધિકાર પંચમાં તથા અન્ય આયોગમાં લઘુમતી સમાજને પુરતું સ્થાન આપવામાં આવશે.
03. મૌલાના અબુલ કલામ આજાદ લઘુમતી આયોગની રચના.
04. રાજ્યના અત્યસંખ્યક નાણા આયોગને સુદૃઢ અને આર્થિક સક્ષમ બનાવવામાં આવશે.

શિક્ષણ

01. બંધારણની જોગવાઈઓ મુજબ લઘુમતી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને અપાયેલ સ્વાયત્તાનું રક્ષણ કરાશે.
02. લઘુમતી શિક્ષણ ક્ષેત્રે ઉર્દૂ માધ્યમની નવી સરકારી માધ્યમિક શાળાઓ શરૂ કરાશે.
03. ઉર્દૂ માધ્યમિક- ઉચ્ચ, માધ્યમિક શાળાઓમાં બોર્ડના પ્રશ્નો કરીથી ઉર્દૂમાં અપાશે.
04. લઘુમતી વિસ્તારોમાં ગ્રાન્ટ ઇન એંડ શાળા કોલેજ સ્થપાશે.
05. રાજ્યની પ્રાથમિક / માધ્યમિક ઉર્ડુ શાળાઓમાં કવોલીફાઈડ શિક્ષકોની ઘટ પૂર્ણ કરાશે.
06. મદરેસાઓમાં બાળકોને ધાર્મિક શિક્ષણ સાથે પ્રાથમિક શિક્ષણ મળે તે હેતુથી સંબંધિત હિત ધારકો સાથે સંવાદ કરી નીતિ ઘડવામાં આવશે.

પ્રાથમિક સુવિધાઓ – સશક્તિકરણ

01. લઘુમતી સમાજને ધંધા રોજગાર માટે ભેદભાવ વગર માફક લોન / પ્રોત્સાહનો / સહાય.
02. કાર્યક્રમોના અમલ માટે મોનીટરીંગ સમિતિ.
03. લઘુમતી સમાજની મહિલાઓના આર્થિક સશક્તિકરણ માટે “મહિલા બેંક”ની રચના.
04. લઘુમતી સમાજની ત્યક્તા / તલાકશુદા બેઠનોને આવાસ યોજનાઓમાં અગ્રીમતા.
05. લઘુમતી સમાજના વિસ્તારોમાં પાણ ધરનું ધર યોજના અન્વયે આવાસોનું નિર્માણ.

વક્ફ

01. વક્ફ સંબંધિત વિવાદોના નિરાકરણ માટે રાજ્યમાં ઝોન મુજબ ‘વક્ફ ટ્રિબ્યુનલ’ રચાશે.
02. વક્ફ મિલકતો ઉપરના ગેરકાયદે દબાણો દૂર કરવામાં આવશે.
03. વક્ફ બોર્ડના સરળ વહીવટ માટે જીલ્લા કક્ષાએ અલગ ઓફીસ બનાવવામાં આવશે.
04. વક્ફ બોર્ડના સરળ વહીવટ માટે જીલ્લા કક્ષાએ અલગ ઓફીસ બનાવવામાં આવશે.
05. મુસિલિમ તથા પ્રિસ્ટી સમાજના કબ્રસ્તાન માટે જમીનની ફાળવણી કરવામાં આવશે.

ભાષાકીય લઘુમતિ અને અન્ય ભાષા બોલનાર

01. ગુજરાતમાં વસતા દરેક પરપ્રાંતિયને સુરક્ષા અને સમાનતાની ગેરટી.
02. પરપ્રાંતીય માટે રેલ્વેના પ્રશ્નોનું નિવારણ લાવવા જરૂરી પગલાં લેવાશે.
03. ચુ.પી., બિહાર તથા અન્ય રાજ્યોમાંથી આવી વસતા લોકોને પડતી હાલાકી નિવારવા કેન્દ્રમાં યોગ્ય રજૂઆત કરવામાં આવશે.
04. કોન્ટ્રાક્ટ વર્કર તરીકે ઉધોગોમાં કામ કરતાં પરપ્રાંતીય મજૂરો, ફેરિયાઓની નોધણી કરવામાં આવશે અને તેમને મજૂર કાયદાઓ અન્વયે મળવા પાત્ર લાભ મળે તે માટે અસરકારક પગલાં લેવાશે.
05. પરપ્રાંતીય સમાજ માટે સમાજ ભવન / કોમ્યુનિટી હોલ બનાવવા આર્થિક સહાય આપવામાં આવશે.
06. પરપ્રાંતીયોના ડોમીસાઇલ અને જાતી પ્રમાણપત્રના પ્રશ્નોના નિવારણ માટે નીતિ નિયમોની સમીક્ષા કરી સરળ બનાવવામાં આવશે.
07. ગુજરાતમાં વસેલા જુદા જુદા પ્રાંત અને ભાષા ધરાવતા નાગરિકોને તેમની સાંસ્કૃતિક અને ભાષાકીય પ્રવૃત્તિઓ માટે પ્રોત્સાહન અને સહાય આપવામાં આવશે.

ઇબીસી સમૂહ

ગુજરાતમાં કોઈ પણ કુટુંબ આર્થિક પરિસ્થિતિના લીધે મુખ્ય ધારા અને સમાન તકથી વંચિત ન રહી જાય તે માટે રાજ્યમાં દરેક જાતિ / ધર્મના લોકોને તેમની આર્થિક સ્થિતિને આધારે તેમના સશક્તિકરણ માટે નીચેના પાગલાઓ :

01. આર્થિક રીતે નબળા વર્ગ માટે બનેલ આયોગને સુદૃઢ અને આર્થિક સક્ષમ બનાવવામાં આવશે.
02. તમામ નાગરિકોને રાજીવ ગાંધી અકર્માત વીમા યોજના હેઠળ 3. 5 લાખનો વીમો, પરિવારના દરેક સભ્યોને આરોગ્ય માટે 3.10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર / તપાસ / દવા બાળકોના શિક્ષણ માટે કે.જી. થી. પી. જી. સુધી કન્યાશિક્ષણ સંપૂર્ણ ફી તેમજ દીકરાઓ માટે રાહતદારની / સંપૂર્ણ ફી માફી.
03. જરૂરીયાતવાળા વિધાર્થીઓને શિક્ષણ ખર્ચ માટે 3. 500/થી 20,000/- ની સ્કોલરશીપ અપાશે.
04. EBCના યુવક-યુવતીઓ માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે તૈયારી કરવા પેકેજ અપાશે.
05. છાત્રોને વિદેશ અભ્યાસ માટે સ્કોલરશીપ લોન અપાશે.
06. આર્થિક નબળા વર્ગના કુટુંબોને ‘ધરનું ધર’ આવાસ યોજનાની ફાળવાળીમાં પ્રાથમિકતા અપાશે.

દિવ્યાંગોનો ઉત્કર્ષ

01. દિવ્યાંગોને સરકારી- ખાનગી સંસ્થાઓમાં નોકરી માટે 4% અનામત.
02. 'અણાવક દિવ્યાંગ યોજના' હેઠળ સ્વરોજગાર માટે 50 % સબસિડી લોન.
03. દિવ્યાંગો - નિરાધાર વૃદ્ધોને પેન્શનની રકમ વધારીને રૂ. 2000 કરાશે.
04. દિવ્યાંગો અને તેમના બાળકોના અભ્યાસ માટે ફી માફી.
05. દિવ્યાંગોને મકાનની ફાળવણીમાં અગ્રતા.
06. દરેક વિકલાંગને વિકલાંગતા આંકના અનુસાર બીપીએલ કાર્ડ.

સિનિયર સિટીઝન્સ

01. સિનિયર સિટીઝન ને રૂ. 2,000નું માસિક પેન્શન.
02. તમામ સિનિયર સિટીઝન ને રૂ. 10 લાખની મર્યાદામાં મફત સારવાર, તપાસ અને દવા.
03. વૃદ્ધજનોની સુરક્ષા માટે સિનિયર સિટીઝન હેલ્પલાઇન.
04. વરિષ્ઠ નાગરિકોને ડાયાબિટીસ અને બ્લડપ્રેશારની દવા ફી, મેડીકલ યેકઅપ ફી.
05. એકલા રહેતા જરૂરતમંદ વૃદ્ધોને અન્ન સુરક્ષા યોજના સાથે જોડાશે.

સામાજિક સુરક્ષા

SC, ST, OBC, EBC નો લાભ મેળવતા લોકોનાં અધિકારોના સંરક્ષણ માટે તાલુકા સ્તરીય સમિતિઓની રચના કરવામાં આવશે.

બીપીએલ કાર્ડ

01. બીપીએલ કાર્ડના અભાવે કોઈ પણ યોગ્યતા ધરાવતો પરિવાર સરકારી યોજનાઓના લાભથી વંચિત ના રહેતે માટે બીપીએલ કાર્ડ યાદીની ચૂંટણી કાર્ડની માફક સતત સુધારણા કરાશે.
02. બીપીએલ કાર્ડધારક યાદી સુધારણા કર્યાના ત્રણ માસની અંદર હાથ ધરાશે. બીપીએલના માપદંડોને વ્યવહાર બનાવવામાં આવશે. સાથે સાથે દુરૂપયોગ અટકાવવા ખોટી માહિતી આપનાર સામે કિમિનલ કેસ કરવામાં આવશે.

12 મહિલા સુરક્ષા અને સરકારી પ્રાપ્તિકરણ

મહિલા શિક્ષણ

01. કે.જી થી પી.જી સુધી મફત શિક્ષણ.
02. મહર્ષિ દ્વારા સરસ્વતી જ્ઞાનયોજના હેઠળ મેડિકલ, ઇજનેરી અને એમબીઓમાં પ્રવેશ મેળવનાર છાત્રાઓને મફત લેપટોપ.
03. મહિલા સુરક્ષા માટે 100 ટકા નશાબંધી કાયદાનો અમલ કરાશે.
04. જરૂરતમંદ છાત્રાઓને રૂ. 500/- થી રૂ. 20,000/- સુધીની શિક્ષણ ખર્ચ સહાય.
05. દરેક મહિલાને રાજીવ ગાંધી અક્સમાત વીમા યોજના હેઠળ રૂ. 5 લાખનો વીમા, પરિવારના દરેક સાથ્યોને આરોગ્ય માટે રૂ. 10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં ફી સારવાર/ તપાસ/ દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે ફી કન્યા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવર્તે તેવી ફી માટે 'ફી રાહેત યોજના'નો લાભ મળશે.

મહિલા રોજગાર

01. ખેડૂત મહિલા માટે 'ખેડૂત'ની વ્યાખ્યામાં સુધારો કરાશો.
02. વિધાનસભામાં મહિલાઓ માટે 33 ટકા અનામંતના ખરડાને મંજૂરી.
03. આગામી પાંચ વર્ષમાં 5 લાખ મહિલાઓની સરકારી નોકરીમાં ભરતી.
04. પોલીસ અને સેનામાં જવા માંગતી દીકરીઓ માટે 'જાંસીની રાણી તાલીમ એકેડમી'ની રચના.
05. સમાન વેતન, સમાન કામનો અમલ કરાશો.
06. મહિલા ઉધોગ સાહસિકો માટે એક કરોડ સુધીના ટર્નાઓવર સુધી સ્ટેમ્પ ડયુટી અને સ્રેટ જીએસટીમાંથી મુક્તિ.
07. સ્વયં સહાયતા સમૂહ હેઠળ સ્વનિર્ભર બહેનોની રૂ. 10,000/- સુધીની સરકારી લોન માફ. સખી મંડળની બહેનોને રૂ. 2 લાખ સુધીની રાહતદરની લોન આ માટે રૂ. 5,000 કરોડની ફાળવળી.
08. આંગણવાડી-આશાવર્કર વગેરે બહેનો માટે મોંઘવારી આંક સાથે જોડેલ લઘૃતમ વેતન.
09. મહિલા કલ્યાણ માટે 'રમાભાઈ આંબેડકર કુટુંબશ્રી' કાર્યક્રમ બનાવાશે, 1000 કરોડની ફાળવણી.
10. સ્વરોજગાર અને ઉધોગ સાહસિકતા માટે માઇક્રો - કાઇનાન્સ લોનની વ્યવસ્થા, આ માટે રૂ. 1,000/- કરોડની ફાળવણી.
11. મહિલાઓને ખેતી અને પશુપાલન માટે બે લાખ સુધીની લોન અને સબસિડી.
12. દરેક નગરપાલિકા અને તાલુકાસ્તરે 'ઇન્ડિઝરા પ્રિયદર્શીની સ્વયં સહાયતા સંયોજક'ની નિમણુંક.
13. આંગણવાડી, આશાવર્કર અને મદ્યાહન ભોજનમાં કામ કરતી બહેનોને મોંઘવારી આંક સાથે જોડેલ લઘૃતમ વેતન નક્કી કરી, કાયમી નોકરી અપાશો.

11. વિધવા અને એકલ નારી બહેનોને પશુપાલન માટે 50 ટકા સબસિડી સાથે 50 હજારની લોન.
12. કિન્નર, ટ્રાન્સજેન્ડર્સ તથા L.G.B.T. કોમ્યુનિટીના અધિકારોના રક્ષણ માટે કમિશનની રચના.
13. દરેક મહિલા માટે સરકારી આરોગ્ય કેન્દ્ર પર થી કી સેનિટરી પેડનું વિતરણ.
14. વિધવા, વૃદ્ધ, એકલ નારી ઉપરાંત તમામ જરૂરતમંડ મહિલાને મહિને રૂ. 2,000/- નું મોંઘવારી એલાઉન્સ.

15. 'મધર ટેરેસા મહિલા સ્વસ્થ્ય યોજના' અન્વયે 45 વર્ષથી વધુ ઉમરની દરેક બહેનોને સરકારી/ સરકાર માન્ય હોસ્પિટલમાં પ્રતિ વર્ષ કી મેડિકલ બોડી યેક અપ.
16. દરેક મહિલાને રાજીવ ગાંધી અકસ્માત વીમા યોજના હેઠળ રૂ. 5 લાખનો વીમો, પરિવારના દરેક સાથ્યોને આરોગ્ય માટે રૂ. 10 લાખ સુધીની સરકારી હોસ્પિટલમાં કી સારવાર/ તપાસ/ દવા અને બાળકોના શિક્ષણ માટે કી કંચા શિક્ષણ તેમજ દીકરાઓ માટે પરવડે તેવી કી માટે કી રાહત યોજનાનો લાલ મળશે.

મહિલા સુરક્ષા - સશાક્તિકરણ

01. મહિલા સુરક્ષા માટે પીડિત મહિલાઓના જ્યાય માટે કાસ્ટ ટ્રેક મહિલા કોર્ટની રચના.
02. મહિલાઓ સામે થતી હિંસાને રોકવા દરેક તાલુકા/ વર્કમાં સિંગલ વિન્ડો સિસ્ટમ અને હેલ્પલાઇનની વ્યવસ્થા.
03. જાતીય સત્તામણી અટકાવવા તથા મહિલા સુરક્ષા માટે 'દુર્ગાંશક્તિ દળ'ની રચના.
04. મહિલાઓને સુરક્ષિત પરિવહન માટે મોટા શહેરોમાં સ્વતંત્રાસેનાની 'ઇન્ડિઝરા ગાંધી' પિંક રિક્ષ અને પિંક કેબ સર્વિસ શરૂ થશે. આ માટે સોફ્ટ લોન અને સહાય.
05. સરકારમાં એકલ મહિલા વિભાગની રચના કરાશો.
06. વિધવા સહાય, વૃદ્ધાવસ્થા પેન્શનની દર ત્રણ વર્ષ સમીક્ષા, હાલના પેન્શનને રૂ. 2,000 કરાશો.
07. દીકરીઓને ગિફ્ટથી ટ્રાન્સકર થતી મિલકતો પર સ્ટેમ્પ ડયુટી સંપૂર્ણ માફ.
08. મહિલાના નામે 'ધરનું ધર' ખરીદાય તે માટે સ્ટેમ્પ ડયુટી સંપૂર્ણ માફ.
09. એકલ નારી માટે "મુદુલા સારાલાઈ મહિલા સશાક્તિકરણ કાર્ડ" જેમાં બીપીએલના તમામ લાભો.
10. ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રહેતી એકલ જમીનવિષેષી મહિલાને પાંચ ગુંડા જમીન અપાશો.

13 લોકશાહી - બંધારણીય અધિકાર - કાયદો અને વ્યવસ્થા - સંસદીય કાર્યવાહી

પ્રશાસન-જનભાગીદારી – નાગરિક સંગઠનો

01. નાત, જાત, ધર્મ કે પક્ષીય લેદબાવ વગર કાયદાનું શાસન.
02. રાજદ્રોહ અને પાસાના કાયદાના દૂરુપયોગ પર નિયંત્રણ.
03. રાજ્યમાં લોકશાહી અને બંધારણીય અધિકારોનું પુનઃપાલન.
04. ભાજપ શાસનમાં પ્રજાના બંધારણીય અધિકાર અને જ્યાયિક સમાનતાના સિદ્ધાંતો પર આકમણ કરતા વિવિધ કાયદાઓની સમીક્ષા/ સુધારા/ રદ કરવાની કાર્યવાહી કરાશે.
05. મીડિયા - સોશિયલ મિડિયામાં મહાપુરુષોના ચારિય ખંડન, અકવા, નકરતની રાજનીતિ સામે કાયદાકીય કાર્યવાહી.
06. નકરત અને આંતક પ્રચાર – પ્રસાર સામે કાયદાકીય કાર્યવાહી.
07. વાણી અને અલિવ્યક્તિ સ્વતંત્રતાના અધિકારોની જાળવણી.
08. લોક આંદોલનોને ડામી દેવા 144 ની કલમનો દુરુપયોગ રોકાશે.
09. બિલ્કીસ બાનોના કેસના આરોપીઓની સજા માફ કરવાના નિર્ણયને રદ કરવાની કાર્યવાહી કરાશે.
10. પોલીસ દ્વારા રાજકીય આગેવાનો / સામાજિક કાર્યકરોને નજરકેદ કે ડિટેઇન કરવાની બિનાકાયદાકીય દબાણ બંધ કરાશે.
11. ભાજપ શાસનમાં થયેલા જન આંદોલનો, દેખાવો, ધારણાના કેસો, રાજકીય દ્રેષ્ટભાવ / વેરભાવથી કરવામાં આવેલા ખોટા કેસો, રિવ્યૂ કરી જ્યાયિક પ્રક્રિયાથી પરત ખેચાશે.
12. નાણાકીય વર્ષમાં ઓછામાં ઓછા 50 દિવસ માટે વિધાનસભાની કાર્યવાહી.

13. ભાજપ શાસનમાં વ્યક્તિની સમૂહો સામે દ્રેષ્ટભાવ / વેરભાવથી કરવામાં આવેલા અત્યાચારો અને ખોટા કેસમાં સહયોગ કરનાર તંત્રની જવાબદાર વ્યક્તિઓ સામે કડક કાયદાકીય પગલાં / કડક સજાની કાર્યવાહી કરાશે.
14. સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓમાં ચૂંટાયેલા સભ્યોની ખરીદકરોખ અને પક્ષપલટાના દૂધણને ડામવા માટે પક્ષાંતર ધારા વિરોધી કાયદાનો અસરકારક અમલ/કાયદામાં સુધારો કરાશે.
15. ઉના કાંડ, નલિયાકાંડ, થાનગાંડ કાંડ, પેપરલીક કૌલાંડ, ધમણા વેન્ઝિલેટર કાંડ, કોરોનાકાળમાં દવાઓ, ઓક્સિજનના કાળાબજાર, મોરબી પૂલ દૂર્ઘટના તથા પાટીદાર આંદોલન વખતે અત્યાચારોના બનાવોની તપાસ/સમીક્ષા તથા ન્યાય.
16. ખરીદવામાં આવેલા પક્ષપલટુ ધારાસભ્યોની સીટ દ્વારા તપાસ.
17. ધારાસભ્યોની ખરીદ-વેચાણ રોકવા કડક કાયદો.
18. લોકશાહી મજબૂત કરવા બેક ટુ બેલેટનો તાત્કાલિક અમલ, સ્થાનિક ચૂંટણીઓથી શરૂઆત, વિધાનસભા - લોકસભામાં બેલેટથી ચૂંટણી માટે કાર્યવાહી.
19. ભાજપ સરકારે બંધ કરેલ વિધાનસભાની કાર્યવાહીનું જીવંત પ્રસારણ કરી શાણ.
20. કેગ રિપોર્ટ, આયોગ રીપોર્ટ્સ, જાહેર હિસાબ સમિતિના અહેવાલો વિધાનસભામાં મૂક્યાના પ્રથમ સમાંહમાં જ જાહેર કરાશે.

ભષાચાર નિવારણ

01. ભષાચાર નિવારણ માટે લોકાયુક્ત સંસ્થાને મજબૂત કરાશે.
02. ભષાચાર નિવારણ માટેના વર્તમાન કાયદામાં સુધારો / સમય મર્યાદામાં તપાસ અને ફાસ્ટટ્રેક કોર્ટની કાર્યવાહી તેમજ કડક સજાની જોગવાઈ કરતો નવો કાયદો.
03. ભાજપ શાસનમાં પાર્ટીવાદ / સગાવાદ / ભષાચારને કારણે કેલાયેલી અરાજકતા સામે કડક કાર્યવાહી કસુરવારો સામે પગલાં.
04. ભાજપ શાસનમાં આચરવામાં આવેલા ભષાચાર - કૌલાંડોની સધન તપાસ અને કાર્યવાહી.

ડ્રસ / નથા મુક્તિ

01. દાઉબંધીના કડક અમલ માટે પોલીસની જવાબદારી નક્કી કરાશે.
02. ડ્રસના દૂધણને રોકવા બાળકોના ઉપયોગ માટે બન્યા ન હોય તેવા પદાર્થો, થીનર, સોલ્યુશન ટ્યુબ, સોલવનટ, પેટ્રોલ બાળકોને વેચાણ પર પ્રતિબંધ.
03. વોર્ડ / તાલુકા લેવલે વ્યસન મુક્તિ કાઉન્સેલિંગની વ્યવસ્થા.
04. દરેક જિલ્લા શહેરોમાં વ્યસનમુક્તિ કેન્દ્રો-મહિલાઓ માટે અલગ વ્યવસ્થા.
05. 'સ્ટેટ નારકોટીક્સ કંટ્રોલ બ્યોરો (S.N.C.B)' ની રચના.
06. રાજ્યમાં પકડાતા ઢારો કરોડ ડાયરિયાના ડ્રસના જથ્થાઓના કેસોમાં ઊંડી તપાસ અને આરોપીઓને સખત સજાની કાર્યવાહી.

કાયદો અને વ્યવસ્થા

01. કાયદો વ્યવસ્થાના કડક અમલ, ગુનાઓની સંખ્યા, તપાસ અને સજાના પ્રમાણ માટે પોલીસકર્મીઓ/અધિકારીઓની જવાબદારી.
02. રાજકીય કાર્યક્રમો-તહેવારોના બંદોબસ્ત માટે અલગ પોલીસ દળની જોગવાઈ.
03. ગુનાખોરી રોકવા મહિલા સુરક્ષા માટે સીસીટીવી કેમેરાનું નેટવર્ક.
04. રાજ્યમાં ઝડપી ન્યાય માટે ગંભીર પ્રકારના ગુનધારો માટે ફાસ્ટ-ટ્રેક કોર્ટ માટેની કાર્યવાહી.
05. પોલીસ વિભાગમાં વર્ષોથી ખાલી જગ્યાઓ પર ભરતી.
06. સાઇબર કાઇમને રોકવા દરેક જિલ્લામાં સાઇબર ફાસ્ટ-ટ્રેક કોર્ટની રચના.
07. વ્યાજખોરોના ત્રાસમાંથી ગરીબ પ્રજાની મુક્તિ માટે શાહુકાર ધારાનો અસરકારક અમલ.
08. ચીટકડોની છેતરપીડીનો ભોગ બનેલ નાગરિકોને ન્યાય માટે કાઇમ બ્રાંચ તપાસ ટીમની રચના.
09. અસમાજીક તત્વો, ભૂમાકિયા, દ્રગ માકિયા, બૂટલેગરો, વ્યાજખોરોના ત્રાસથી જનતાને મુક્તિ.
10. લાંચ રૂશ્વતને રોકવા ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી નવા કાયદાની રચના.
11. પોલીસ કર્મચારીઓની સર્વિસ કન્ડિશન અને પડતર પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે વિચારણા અને ઉકેલ.

વહીવટી સુધારણા

01. નાગરિકોના પ્રશ્નોના ઉકેલ અને ઝડપી કાર્યવાહી માટે જન ભાગીદારી, તમામ સરકારી વિભાગોમાં તાલુકા / વોર્ડથી રાજ્ય સુધી સ્ટેક હોલ્ડર્સના પ્રતિનિધિત્વ સાથેની સલાહકાર સમિતિઓ.
02. સરકારની સાથેના નાગરિકોના કાયદાકીય વિવાદો નિવારવા અદ્યાસ સમિતિ બનાવી તેના નિવારણ માટેની વ્યવસ્થા ઊભી કરવામાં આવશે.
03. અગાધ કારણોસર નીતિ નિયમોના દેખીતા ખોટા અર્થધટનથી ઊભા કરવામાં આવતા વિવાદો માટે તંત્રની જવાબદારી પણ નક્કી કરાશે.
04. ન્યાયતંત્ર ક્ષેત્રે રાજકોટ, વડોદરા અને સુરત ખાતે હાઇકોર્ટની બેન્ચ માટે કાર્યવાહી.
05. નાગરિકો તેમની ફરિયાદ અંગે ઉચ્ચ કક્ષા સુધી રજૂઆત કરી શકે તે માટે વોર્ડ / તાલુકા કક્ષાએ ઓક લાઈન અને ઓન લાઈન મુખ્યમંત્રી જનશક્તિ કેન્દ્રો.
06. વિકેન્ડ્રિત શાસન વ્યવસ્થા માટે દરેક ઝોનમાં ડિવિઝનલ કમિશનરેટની રચના.
07. નવા જજોની નિમણુંક માટે જ્યુડીશિઅલ એપોઇન્ટમેન્ટ કમિશનની રચના માટે કાર્યવાહી.
08. સામાન્ય નાગરિકોને ન્યાય માટે "ન્યાયિક સલાહ અને સહાયતા" કેન્દ્રોની સ્થાપના.
09. માહિતીના અધિકાર કાયદાનો પ્રમાણિકપણે અમલ.

જન ભાગીદારી - નાગરિક સંગઠનો

01. નાગરિક સંગઠનો અને કર્મશીલોને રાજ્યના વિવિધ ક્ષેત્રમાં સચાક્તિકરણની પ્રક્રિયાના એક મહત્વના ભાગીદાર તરીકે આવકારવામાં આવશે.
02. આ સંગઠનો સાથે દરેક કક્ષાએ નીતિ વિષયક બાબતો ઉપર નિયમિત વાર્તાલાપ કરવામાં આવશે અને તે માટેની સલાહકાર સમિતિમાં સ્થાન આપવામાં આવશે.
03. આ સંગઠનો / કર્મશીલોના અનુભવ અને કાર્યને લક્ષ્યમાં લઈ તેઓનું રેટિંગ કરવામાં આવશે.
04. રાજ્યમાં 'સોશિયલ એન્ટેર પ્રિન્થોરથીપ'નો કન્સેપ્ટ વિકસાવવામાં આવશે.
05. નાગરિક સંગઠનો અને કર્મશીલોને અમલીકરણ માટે ભાગીદાર બનવા પ્રોત્સાહન અપાશે.

ન્યાય કમિશન

01. આ જન ધોષણા પત્રમાં ગુજરાતની જનતાના મનની વાત કંડારાયેલી છે તેથી આ ધોષણા પત્ર કોંગ્રેસની આગામી સરકારનો - 'જનતા સરકારનો' રોડ મેપ હશે.
02. કોંગ્રેસનાં આ જન ધોષણા પત્રમાં અપાયેલાં વચ્ચનોના અસરકારક અમલ માટે અને સરકારના નિર્ણયોમાં જનતાની ભાગીદારી તથા દેખરેખ સુનિશ્ચિત કરવાં માટે એક સ્વાયત્ત અને સંવૈધાનિક 'ન્યાય કમિશનની' રચના કરવામાં આવશે.

14 આર્થિક નીતિ - કરવેરા

01. રાજ્યની આર્થિક નીતિના કેન્દ્રમાં 'સામાન્ય જનતાની સુખાકારી, તેનું સચાંકિતકરણ અને રોજગારી સર્જન' રહેશે.
02. રાજ્યના વિકાસના માપદંડ સાથે સુખાકારી ઈંડેક્ષને જોડવામાં આવશે.
03. આર્થિક નીતિના ધડતરમાં, પરંપરાગત આર્થિક સૂચકાંકો ઉપરાંત કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ, સર્વિસ સેક્ટર, રોજગારલક્ષી ઉધોગો તેમજ પછાત વિસ્તારોમાંના રોકાણ, રોજગારી સર્જન અને નાગરિક સુવિધાઓ માટેના રોકાણોને મહત્વના માપદંડ તરીકે જોડવામાં આવશે.
04. રાજ્યની સામાન્ય જનતાની સુખાકારી માટે તેમને મૌખિક સુવિધાઓ અને આવાસ નિર્માણ તેમજ ટ્રાન્સપોર્ટ, આરોગ્ય અને શિક્ષણ માટે જરૂરી લંડોળ ફાળવવામાં આવશે અને તે માટેના આર્થિક સ્ત્રોત પણ ઊભા કરવામાં આવશે.
05. બાજુપ સરકાર દ્વારા બેફામપણે વધારવામાં આવેલા તમામ પ્રકારના ટેક્સની સમીક્ષા કરી જાહેર સામાન્ય જનતાને સ્પર્શિત લારે વેરામાં 20% જેટલો ઘટાડો આગામી વર્ષોમાં કરવામાં આવશે.
06. જીએસટીના અને વ્યાપાર ઉધોગના પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે ઉચ્ચ કક્ષાની ઉધોગ-નાણામંત્રીની અધ્યક્ષતામાં સલાહકાર સમિતિની રચના કરવામાં આવશે.
07. રાજ્યમાં શિક્ષણ અને આરોગ્યના વ્યાપારીકરણ પર પ્રતિબંધ લગાવી તે ક્ષેત્રની આર્થિક રોકાણની જરૂરિયાત માટે બજેટમાં રાજ્યના જીડી.પી.ના 5 ટકા સુધીની રકમ આ ક્ષેત્ર માટે ફાળવવાશે.
08. કોંગ્રેસની સરકાર બનતા જ નવી રોજગારલક્ષી અને પછાત વિસ્તારોના વિકાસ માટેની સંતુલિત ઔદ્ઘોગિક નીતિ ધડવામાં આવશે.
09. ગુજરાતનાં વ્યાપાર ઉધોગની સ્પર્ધાત્મક શક્તિ જાળવી રાખવા અને તે માટે ટેક્સેશનના દર, વીજળીના દર, પ્રોપર્ટી ટેક્સ, પરિવહન, ટોલટેક્સ, જીએસટી દર, રો-મટીરીયલ અને રોયલ્ટી દર તેમજ વ્યાજ દરોની સમીક્ષા કરી ટેક્સ માળખાને વ્યવહારું બનાવવામાં આવશે.
10. રાજ્યના જાહેરતો અને સમાર્લોના ઉડાઉ ખર્ચમાં કાપ, તેમજ સાદાઈ અને કરકસરભર્યા વહીવટથી જાહેર અને વહીવટી ખર્ચ પર નિયંત્રણ અને જાહેર દેવા પર પણ નિયંત્રણ નિયમન કરાશે.
11. ગેસ અને ડિઝલને જીએસટીમાં આવરી લેવાય તે માટે પણ પ્રયાસો કરવામાં આવશે.
12. જી.એસ.ટી.માં નવી નોંધણીઓ સહેલાઈથી થાય તે માટેના પગલાં લેવામાં આવશે.
13. કોઈપણ પ્રોડક્ટમાં 18 ટકાથી વધારે જી.એસ.ટી.નહીં લેવાય તે માટે GST કાઉન્સિલમાં કોંગ્રેસ સરકાર રજૂઆત કરશે.

15 વ્યાપાર, ઉધોગ, પર્યટન

વ્યાપાર - ઉધોગ

01. વ્યાપાર ઉધોગની સ્પર્ધાત્મક શક્તિ જાળવણી માટે વીજળીના દર પ્રોપર્ટી ટેક્સ, પરિવહન, ટોલટેક્સ, જીએસટી દર, રો-મટીરીયલ, રોયલ્ટી દર અને વ્યાજદરોની સમીક્ષા કરાશે.
02. ત્રણ માસમાં 'ગુજરાત વ્યાપાર ઉધોગ નવસર્જન નીતિ' હેઠળ નવી ઔદ્ઘોગિક નીતિની રચના.
03. આગામી બે વર્ષમાં 50 કરોડનું ટર્ન ઓવર ધરાવતા 1,000 એકમોની સ્થાપના.
04. ઉધોગો અને વેપારીઓના પ્રશ્નો માટે જિલ્લા અને રાજ્ય સ્તરે સલાહકાર સમિતિની રચના.
05. વહીવટી વિલંબ / કનદગત નિવારવા સિટીઝન ચાર્ટર અને આરટીઆઈની તર્જ પર નાગરિક અધિકાર કમિશનની રચના અને એપેલેટ કાર્યવાહીની વ્યવસ્થા.
06. બિનપ્રદૂષિત ઉધોગો, ઇલેક્ટ્રોનિક્સ એસેમ્બિલિંગ, પ્લાસ્ટિક, ફાર્મા, ગારમેન્ટ, એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ એન્જિનિયરીંગ જેવા રોજગારલક્ષી ઉધોગો માટે 'કલસ્ટરપાર્ક' વસાહત.
07. મોરબી સિરામિક, રાજકોટ એન્જિનિયરિંગ અને અમરેલી, ભાવનગર, સુરતમાં હીરા ઉધોગ, કાપડ ઉધોગ માટે સ્પેશિયલ કલસ્ટર.
08. રાજ્યના ટેક્સાઇલ અને ગારમેન્ટ ઉધોગની વૈશ્વિક ઓળખ માટે નવી ટેક્સાઇલ નીતિ.
09. પછાત તાલુકાઓના વિકાસ માટે ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ.
10. નાના વેપારીઓ - ઉધોગોને ધિરાણ હેતુ 3.5,000 કરોડનું સ્મોલ બિઝનેસ-એમએસએમ્યુનિવર્સિટી.
11. ઉધોગ ધંધાના એક જ લાયસન્સમાં બધા લાયસન્સનો સમાવેશ થઇ જાય તેવી વ્યવસ્થા.

12. મહિલાઓ, ટેકનોકેટ અને યુવા સાહસિકોને દસ ટકા ડાઉન પેમેન્ટ તથા છળવી શરતોની લોન આ માટે 3,2,500 કરોડનું ભંડોળ.
13. મહિલા ઉધોગ સાહસિકો માટે એક કરોડ સુધીના ટર્નાઓવર સુધી સ્ટેમ્પ કચ્ચુટી અને સ્ટેપ જીએસટીમાંથી મુક્તિ.
14. નાના વેપારીઓના ધિરાણ માટે કમિટીની રચના.
15. મોર્ગેજ માટેની સ્ટેમ્પ કચ્ચુટીમાં ઘટાડો.
16. તમામ પ્રકારની મંજૂરીઓ સમય મર્યાદામાં ઓનલાઇન મળે તેવી વ્યવસ્થા.
17. જેમણે 2-5 વર્ષ સુધી ટેક્સ ભર્યા હોય એવા ઉધોગકારો, વેપારીઓને 'સન્માનીય વેપારી કર્ડ'.
18. મધ્યમ અને નાના સ્કેલના ઉધોગો માટે નવી કુટીર ઉધોગ નીતિ.
19. સીક્યુનિટ રિવાઇલ કમિટીની પુનરાચના.

જીઆઈડીસી

01. જીઆઈડીસી વસાહતોનું ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર વિશ્વ કક્ષાનું બનાવવામાં આવશે.
02. દરેક તાલુકામાં જીઆઈડીસી વસાહત અને જીઆઈડીસીની કામગીરીમાં પારદર્શકતા લવાશે.
03. પડતર દરખાસ્તોનો આગામી ત્રણ માસમાં નિકાલ.
04. પરંપરાગત કારીગરો માટે દરેક તાલુકામાં મિનિ એસ્ટેટ, નજીવા ડાઉન પેમેન્ટ અને રાહત દરનું લાંબા ગાળાનું ધિરાણ.
05. ઉધોગકારોના પડતર પ્રશ્નો માટે સતત સંવાદ, દરેક વસાહતની એડવાયઅરી કમિટી.
06. દરેક વસાહતમાં જરૂરી તમામ યોગ્ય ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચરની સમીક્ષા અને ત્રણ માસમાં પૂર્ણતા.
07. ઔદ્યોગિક વસાહતો અને તેની નજીકના શહેર કે ગામને દ્વિન સિટી તરીકે વિકાસ.
08. જીઆઈડીસી અને ઔદ્યોગિક ઝોન સુધી આવવા-જવા માટે જાહેર પરિવહન.

પર્યાટન

01. પર્યાટના વિકાસ માટે ટુરિસ્ટ પાર્કની સ્થાપના.
02. હોટેલ ઉધોગને પ્રોત્સાહન, બજેટ હોટેલ્સને વિશેષ પ્રોત્સાહન.
03. હોટેલ, સામાજિક-ધાર્મિક સંસ્થાના સાર્વજનિક વિશ્રાંમ ગૃહો માટે જમીન-સોક્ટ લોનની કાળવણી.
04. તમામ ધર્મના પગપાળા યાત્રીઓને ધ્યાનમાં રાખી રસ્તામાં રેસ્ટ હાઉસની વ્યવસ્થા.
05. દરેક ધર્મના યાત્રાધામો ખાતે યાત્રાળુઓ માટે 'પ્રસાદ સેવા કેન્દ્રના'ની વ્યવસ્થા.
06. રેસ્ટોરન્ટ માટે પણ સોફ્ટ લોનની વ્યવસ્થા.
07. અતિથિગૃહો, ધર્મશાળા વગેરેને સબસિડી, લોન અને જીએસટી, વીજળી દરો અને વેરામાં રાહત.
08. મહિલાઓ પર્યાટન અને યાત્રાધામોને અલગ અલગ જિલ્લાઓ સાથે જોડતી સીધી બસ સેવા.

16 ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર, બંદરો, રોડ, ઊર્જા, વીજળી

ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર, બંદરો, રોડ, ઊર્જા

01. ગુજરાતના આગામી 25 વર્ષની જરૂરિયાતનો સર્વગ્રાહી નકશો તैયાર કરાશે.
02. 25 વર્ષની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખી વીજળી, ગેસ, ઊર્જા, હાઇવે, બંદર, પાણી, ડ્રેનેજની વ્યવસ્થાનું આયોજન કરાશે.
03. કૃષિ ક્ષેત્ર માટે પણ 25 વર્ષની જરૂરિયાતોનું આયોજન.
04. રોડ ક્ષેત્રો તાલુકા મથકોને જિલ્લા મથક સાથે પાકા ડબલ લાઇન રસ્તા.
05. જિલ્લા મથકને સ્થાનિક મુખ્ય મથક સાથે કોર લેન પાકા રસ્તા.
06. કોસ્ટલ હાઇવે અને પૂર્વ પટ્ટીના રસ્તાઓ અપગ્રેડ.
07. ચાર સ્થાનિક મુખ્ય મથકોને અમદાવાદ, ગાંધીનગર સાથે છા-આચ માર્ગથી અપગ્રેડ.
08. બંદર ક્ષેત્રો કેંદ્રલા ઉપરાંત બીજા બે થી ત્રણ બારમાસી બંદરોના વિકાસનું આયોજન.
09. હાલના બંદરોને રેલ તેમજ ફોરલાઇન, સિક્સ લાઇન રસ્તાઓ સાથે હાઇવે સાથે જોડાણ.
10. નાના બંદરોની હેન્ડલિંગ ક્ષમતા પાંચ વર્ષમાં બમણી કરવામાં આવશે.
11. દેશી વણાણ દ્વારા આંતરરદ્દીય હેર્કેર માટે પ્રોત્સાહન યોજના.
12. દક્ષિણ ગુજરાત અને કરણને સૌરાષ્ટ્ર સાથે કેરી સર્વિસ માટેનું આયોજન અને સધન પ્રયાસો.
13. સીઅનજી ગેસના વપરાશકરોના હિતમાં 'ગેસ પ્રાઇસ રેયુલેટરી કમિશના'ની રચના.
14. દરેક નાગરિક પોતાના ઘર પર વીજળી ઉત્પન કરી શકતે માટે 2 KVની સોલર પેનલ સબસિડી.

15. પ્રોત્સાહન જાહેર કરી ગયેલ ભાજપ સરકારના અન્યાયથી પીડિત સોલર ક્ષેત્રના 5,500 જેટલા નાના રોકાણકારોને ન્યાય આપવા પ્રયાસ કરવામાં આવશે.
16. ખેડૂતોને પોતાના ખેતરમાં સોલર ફાર્મ બનાવવા પ્રોત્સાહન.h
17. બીનપરંપરાગત વીજળી સોત સોલર અને પવનયક્કી આધારિત ઊર્જા તથા કોલસાની ખાણાના પીટ હેસ-pit head- આધારિત પાવર પ્લાન્ટની સ્થાપના.
18. નાના ઉધોગો વીજ વપરાશકારોને કોમન સોલાર પાવર પ્લાન્ટ માટે પ્રોત્સાહન - સહાય.

વિજળી

01. રાજ્યના દરેક નાગરિકના વિજળી બીલના 300 યુનિટ માફ કરવામાં આવશે.
02. વીજ ક્ષેત્રે આગામી 25 વર્ષની વીજ જરૂરિયાતનું આયોજન.
03. ગ્રાહકોને વાજબી લાવે વીજ પુરવઠો મળો તે માટે ઉત્પાદન કંપની અને વિતરણ કંપની અલગ કરાશે, ગ્રાહકોને પોતાની પસંદગીનો વીજ સપ્લાયર નક્કી કરવાનો છક રહેશે.
04. વીજ ઉત્પાદનમાં ખાનગી કંપનીઓ પર આધારિત રહેવાને બદલે જાહેર ક્ષેત્રની જોઇન્ટ સેકટર કંપની પર આધારિત થવાની વ્યૂહરચના બનાવવામાં આવશે.
05. ફરિયાદોના નિકાલ માટે વીજ ગ્રાહક સલાહકાર સમિતિની રચના.
06. ગ્રાહકો તથા સરકારી તિજોરીને નુકસાન કરનારા તમામ પાવર પર્ચેસ એંગ્રીમેન્ટની સમીક્ષા / રદ.
07. વીજળી અને ગેસ કંપનીઓના બીલો સરળ ભાષામાં અપાશે.
08. રાજ્યના દરેક વિસ્તારમાં દર મહિને વીજળીના બીલ અપાશે.
09. રાજ્યના સાર્વજનિક અને ધાર્મિક સ્થાનોના વીજળી દરો અને વેરામાં રાહત આપવામાં આવશે.

પરીવહણ

01. વાર્ષિક 5,000 km નાં નવાં રોડ.
02. રાજકીય કાર્યક્રમોમાં સરકારી બસોના પરીવહણ માટેનો ઉપયોગ બંધ.

17 પર્યાવરણ સુરક્ષા

01. રાજ્યને આગામી પાંચ વર્ષમાં પ્રદૂષણમુક્ત બનાવવા માટે સઘન પગાલાં.
02. રાજ્યની તમામ નદીઓમાં પ્રદૂષણમુક્ત કરવા માટેનો એકશન પ્લાન.
03. રાજ્યમાં હવા, પાણી અને જોખમી ઘન કચરા સંબંધિત કાયદાઓનો કસ્ક અમલ.
04. રાજ્યમાં હવાના પ્રદૂષણ અને ગ્લોબલ વોર્મિંગને નિવારવા 25 કરોડ વૃક્ષોનું વાવેતર.
05. રાજ્યનાં તમામ કુંગરાળ વિસ્તારોમાં વ્યાપક ગ્રીનકવર અથવા વનીકરણ માટે પ્લાન્ટેશન પ્રોગ્રામ.
06. દરિયા કિનારે સુનામી અને વાવાઝોડાને રોકવા મેન્ગ્યુલ્ટ વૃક્ષોની દિવાલો બનાવાશે.
07. પ્લાસ્ટિક થેલીઓના વપરાશ પર પ્રતિબંધ.
08. પ્લાસ્ટિક વેસ્ટ કચરાના એકત્રિકરણ કામનો મનરેગામાં સમાવેશ.
09. તળાવોના પૂરાણ પર પ્રતિબંધ.
10. દરિયા કિનારાઓની જમીન પર પ્રસરતી ખારાશને રોકવા માટે ટાસ્કફોર્સ - એકશન પ્લાન.
11. આગામી પાંચ વર્ષમાં દરેક મહાનગર પાલિકા અને નગરપાલિકામાં 'સુઅેજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ' અને "સિક્યોર્ડ લેન્ડ ફીલ સાઈટ્સ" બનાવાશે.
12. આગામી બે વર્ષમાં ગુજરાત રાજ્યને પ્લાસ્ટિક વેસ્ટ મુક્ત બનાવવાનું અભિયાન.
13. રાજ્યમાં સ્થિત 35 C.E.T.Pને સ્થાપિત માપદંડો સાથે કાર્યરત કરવામાં આવશે.
14. નાના મોટા શહેરોમાં સુઅેજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ અને ઘનકચરાના નિકાલ માટે 'સિક્યોર્ડ લેન્ડ ફીલ સાઈટ'નું આગોતરું આયોજન અને એ માટે રાજ્ય સરકાર તરફથી જમીન, ધિરાણ અને સહાય.
15. શહેરોમાં ઇલેક્ટ્રિક વાહનો / ઇલેક્ટ્રિક ટુ વિલસ અને સાઈકલના વપરાશને પ્રોત્સાહન.
16. રાજ્યમાં પ્રદૂષણ નિવારણ માટે જન ભાગીદારી સાથેનું 'ગ્રીન ગુજરાત અભિયાન' શરૂ કરાશે.

18 કલા-સંસ્કૃતિ- અસ્મિતા

01. ગુજરાતની સંસ્કૃતિએ ગાંધી અને સરદારની સંસ્કૃતિ છે. ગુજરાતની સંસ્કૃતિ એ સત્ય, અહિસા અને પ્રેમની છે, ગુજરાતની સંસ્કૃતિ એ ભાઈચારો, અભલાસ, શાંતિ અને સહિષ્ણુતાની છે. ગુજરાતની સંસ્કૃતિ અને અસ્મિતાની જાળવણી એ કોંગ્રેસ સરકારની પ્રાથમિકતા રહેશે. રાજ્યમાં બંધારણીય મૂલ્યો-લોકશાલી- ભાઈચારો અને સદભાવના જળવાઈ રહે અને નકરતની રાજીનીતિને દૂર કરીને સદભાવનાની રાજીનીતિ - રાજ્યર્મનું પાલન કરવામાં આવશે.
02. ગુજરાતી ભાષા, સાહિત્ય અને કલાનો ગૌરવપ્રદ ધર્તિધાસ અને વારસો રહ્યો છે. કોંગ્રેસ સરકાર દ્વારા આ વારસાની જાળવણી અને તેના સંવર્ધન માટે ગુજરાત રાજ્ય સાહિત્ય પરિષદ અને ગુજરાત લલિતકલા અકાદમીને સંપૂર્ણ સ્વાયત્તતા આપી સરકારી દખલગીરીમાંથી મુક્ત કરાશે.
03. ગુજરાતી ભાષા, ગુજરાતી નાટકો, કલાવૃદ્ધો, ગુજરાતી ચલચિત્રો-સિનેમા માટે પ્રોત્સાહન નીતિ બનાવાશે અને વિશેષ નાણાંકીય જોગવાઈ કરાશે.
04. ભવાઈ, ડાયેરા, તૂરિ, વાજિંગ્રો વગેરે વાધો સાથેની ગુજરાતની પારંપરિક કલા અને સંસ્કૃતિ જાળવવા પ્રોત્સાહન આપાશે.
05. ગુજરાતમાં વિશ્વ પ્રસિદ્ધ પ્રાચીન સંસ્કૃતિના સ્થળો શોધાયેલા છે તેને બચાવવા / સાચાવવા અને નવાં સ્થળો શોધવા પુરાતત્વ વિભાગને પૂરતો સ્થાક અપાશે. તેમજ પુરાતત્વ વિભાગનો સ્વતંત્ર વિભાગ બનાવવામાં આવશે.
06. રિનોવેશનના નામે પૂર્ણ બાપુના સાબરમતી આશ્રમની સ્મૃતિ અને ગૌરવ સાથે રમત રમવા પર તુરેત પ્રતિબંધ લગાવાશે.
06. વહીવટીતંત્ર અને ન્યાયતંત્રમાં ગુજરાતી ભાષાનો ઉપયોગ વધે તે માટે પ્રયાસો કરવામાં આવશે.
07. ગુજરાતના, દેશના અને વિશ્વના મહામાનવ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલના માન-સન્માનને હેસ પહોંચાડતા અને ગુજરાતની અસ્મિતા પર પ્રયાર કરતા 'મોટેરા સ્ટેડિયમ'નું નામ જે સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ હતું તે બદલીને ભાજપે તેને નવું નામ આપ્યું. ગુજરાતની અસ્મિતા પર પ્રયાર કરતા આ નિર્ણયને પહેલી જ કેન્દ્રિને બેઠકમાં બદલીને મોટેરા સ્ટેડિયમનું નામ ફરીથી 'સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ સ્ટેડિયમ' કરાશે.
08. પ્રથમ કેન્દ્રિને જ સરદાર સાહેબનું સન્માન પુનર્સ્થાપિત કરવામાં આવશે.

ચેરમેન

શ્રી દીપક બાબરીા

કન્વીનર

શ્રીભવિતી સોનલબેન પટેલ

ડૉ. મનીષ દોશી

શ્રી અંદેશાન થોખની

શ્રી રાજનીકાંત સ્઎

સહ કન્વીનર

ડિવિઝનલ કૉઓર્ડિનેટર

શ્રી કાંતિભાઈ
બાપના

શ્રી મંગિલાલ
પટેલ

શ્રી અસ્થેલભ
ભાગ્વાલા

શ્રી અભય
જોટિયા

શ્રી આરીજિ
શાહપુર

શ્રી બાપિન
વાર્યા

શ્રી યુગ્નુસ
બેટીઅ

શ્રી હિનેન
બજેરા

મેનીકેસ્ટો સલાહકાર સમિતિ:

- શ્રી જગદીશભાઈ ઢાકોર • શ્રી સુખરામભાઈ રાઠવા • શ્રી મધુસુદન મિસ્ત્રી • શ્રી ભરતસિંહ સોલંકી • શ્રી અર્જુન મોટ્ટવાડિયા
- શ્રી સિદ્ધાર્થ પટેલ • શ્રી શક્તિસિંહ ગોહિલ • શ્રી અમિત ચાવડા • શ્રી પરેશ ધનાણી • શ્રી નારણભાઈ રાઠવા • ડૉ. અમી યાણિક
- શ્રી લાલજીભાઈ દેસાઈ • શ્રી જીજોશ મેવાણી • શ્રી પૂજાભાઈ વંશ • શ્રી તુખાર ચૌધરી • શ્રી ખુરશીદ સૈયદ • શ્રી શૈલેષ પરમાર

મેનીકેસ્ટો ડ્રાઇવિંગ સમિતિ:

- શ્રી પ્રભાબેન તાવિયાડ • શ્રી અશોક પંજાબી • શ્રી દિનેશ પરમાર • શ્રી ઇકબાલ શેખ • શ્રી બાલુભાઈ પટેલ • શ્રી જીતુભાઈ પટેલ
- શ્રી કુલદીપ શર્મા • ડૉ. કનુભાઈ કાલસરીયા • ડૉ. વિજય દવે • શ્રી કદીર પીરઅરાદા • શ્રી લલિત કાગથરા • શ્રી અનંત પટેલ
- શ્રી ઋત્યિક મકવાણા • શ્રી આનંદ ચૌધરી • શ્રી હિમતસિંહ પટેલ • શ્રી ઇન્દ્રવિજયસિંહ ગોહિલ • શ્રી અમરીશ કેર
- શ્રી નવસાદ સોલંકી • શ્રી પાલભાઈ અંબાલિયા • શ્રીમતી અલકાબેન ક્ષત્રિય • શ્રી કિસન પટેલ • શ્રી વીરજી ઠુમર
- ડૉ. હેમાંગ વસાવડા • શ્રી લક્ષ્મણ કણાજરીયા • શ્રીમતી શહેનાઝબેન બાબી • શ્રી યોગેશ રવાણી • શ્રી સંજ્યભાઈ અમરાણી
- શ્રી લીખાભાઈ રબારી • શ્રીમતી જેનીબેન કુમર • શ્રી નૈષધ દેસાઈ • શ્રી ડી. સી. સોલંકી
- તમામ કંનલ અને સેલ / ડિપાર્ટમેન્ટનાં ચેરમેન શ્રીઓ.

ગુજરાત અને ગુજરાતીઓની ખુશહાલી એ સત્તા પરિવર્તનથી જ શક્ય છે,
અન્યાય સામેની આગાને મશાલ બનાવી તેના પ્રકાશથી ગુજરાતના ભવિષ્યને ઉજ્જવળ બનાવીએ.
કોંગ્રેસ સાથે મળી પરિવર્તનનો સંકલ્પ લઈએ.

કોંગ્રેસના વચન

ગૃહિણીઓ માટે

- ઘર વપરાશનું ગેસ સિલિન્ડર રૂ. 500માં
- ઘર વપરાશની વીજળીના 300 યુનિટ ફી
- સરકારી કર્મચારીઓ માટે જૂની પેન્શન યોજના

શિક્ષણ માટે

- દીકરીઓ માટે KG થી PG સુધીનું શિક્ષણ ફી
- 3000 નવી સરકારી અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓ
- આધુનિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની સ્થાપના

યુવાનો માટે

- યુવાનો માટે 10 લાખ નોકરીઓ
- કોન્ટ્રાક્ટ પ્રથા સંપૂર્ણ નાબૂદ
- રૂ. 3000 બેરોજગારોને લથથું

કોરોના પીડિતો માટે

- કોરોનામાં મૃત્યુ પામનારના પરિવારને રૂ. 4 લાખની સહાય
- આધુનિક સુવિધાઓથી સજ્જ નવી સરકારી હોસ્પિટલો

સ્વાસ્થ્ય માટે

- પ્રત્યેક ગુજરાતી માટે રૂ. 10 લાખ સુધીની સારવાર મફત
- કિડની, લીવર અને હૃદયનું ટ્રાન્સપ્લાન્ટ મફત
- દવાઓ મફત

ખેડૂતો માટે

- ખેડૂતોનું રૂ. 3 લાખ સુધીનું દેવું માફ
- ખેડૂતોના વીજળીના બિલ માફ
- દૂધ ઉત્પાદકોને પ્રતિ લીટર રૂ. 5 ની સબસિડી

સુરક્ષિત ગુજરાત માટે

- ડ્રાસ માંકિયા સામે કડક કાર્યવાહી
- લહૂકાંડમાંથી મુક્તિ • ગુનેગારોને જેલ
- જવાબદારો સામે કડક કાર્યવાહી

સામાજિક ન્યાય માટે

- શહેરી વિસ્તારોમાં શહેરી રોજગાર ગેરેંટી યોજના
- ઇન્ડિસ્ટ્રિયાલ રસોઈ યોજના હેઠળ જરૂરિયાતમંદ લોકોને માત્ર રૂ. 8 માં ભોજનની વ્યવસ્થા
- PESA કાયદાનો સંપૂર્ણ અમલથી આદિવાસીઓને જંગલની જમીનનો અધિકાર

મિસ્કોલ કરો: 8108 125 125

પાર્થ ઉઠાવો બાણ
દ્વારા પરિવર્તન અને જ કલ્યાણ